

Izbaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatljine 80.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 94

Ljubljana, petek, dne 24. aprila 1931

Leto II.

Vojni minister general Stevan Hadžić †

Beograd, 23. aprila. AA. Davi ob 7-20 je preminul armijski general Stevan Hadžić, minister vojske in mornarice na razpoloženju.

Zadnji dnevi pred katastrofo.

Beograd, 23. aprila. I. Čeprav je bil general Hadžić v zadnjem času bolan, vendar je vest o smrti tako zasluznega moža, elitnega častnika in velikega bojovnika, prišla docela nenadoma. Zadnje dni svojega življenja je bil general Hadžić zelo dobro razpoložen in se je tudi prav dobro počutil. Rad je sprejemal svoje prijatelje, ki so bili v skrbeh za njegovo zdravje. Ohromelost desne roke in noge se je dan za dnem manjšala. Na pravoslavni veliki petek je odlični bolnik, ki je dotlej ležal, zapustil posteljo. Pozneje je moral spet ležati. Pred dvema dnevoma se je, čeprav je bilo njegovo stanje v splošnem dobro, general Hadžić protožil zdravnikom, da ga boli srce. Zdravniki so dognali, da mu srce hitreje bije kot ponavadi. Svojega vedrega razpoloženja pa general Hadžić medtem ni izgubil. Z vseh strani je sprejemal brzojavke, v katerih so mu njegovi spoštovatelji in prijatelji želeli, da bi čim prej ozdravel.

Tudi včeraj je bil general Hadžić razpoložen. Okrog 17. ure je še s svojim narednikom Dragičevićem, ki ga je imel zelo rad, igral partijo domine. Kasneje so prišli k njemu zdravniki, med njimi tudi njegov zet dr. Nikolajević. Zdravniki niso mogli dognati nikakih fohih znakov, da bi se bila njegova bolezen poslabšala. Tudi niso mogli niti od daleč pričakovati katastrofe. Ko so odšli, je general mirno prebil noč. Zjutraj pa, tik pred 7.20, je podlegel novemu močnemu smrtonosnemu napadu. Tedaj je začutil, da se mu bliža poslednja ura. Bil je pri popolni zavesti. Objel je soprogo in hčer, se poslovil od vseh domačih in se jim potožil, da mu je težko. Nekaj minut za tem je ob nepopisni žalosti vseh prisotnih armijskih general Hadžić izdihnil.

Sožalje Nj. Vel. kralja in kr. vlade.

Ko je kralj izvedel, da je umrl general Hadžić, je s kraljico v spremstvu pobočnika Veljkovića takoj šel na generalov dom. Nj. Vel. sta izrazili pokojnikovi soprogji ge. Eli Hadžićevi in ostali rodbini svoje sožalje. Ob 9-30 je prispel v hišo žalosti armijski general in ministrski predsednik g. Živković z ministrom pri predsedstvu vlade dr. Srškićem. Ob 1. uri dopoldne sta prispela poljedelski minister Šibenik in minister Neudorfer. Opoldne je prišel na dom generala Hadžića minister za javna dela dr. Kosta Kumanudi. Vsi so izrazili pokojnikovi soprogji in rodbini svoje sožalje. Ministra Demetrović in Preka sta izrazila rodbini generala Hadžića pismeno sožalje.

Minister za gozde in rudnike inž. Serbec je poslal soprogji generala Hadžića naslednje pismo: »Zelo spoštovana gospa! Neizbežna smrt je znova segla po svoji žrtvi. Preostalo je biti plemenito srce, dokončalo se je življenje, posvečeno nesebičnemu delu za kralja in domovino. Zaradi prerane smrti Vašega blagega soproga globoko zadet se klanjam manom svojega nepozabnega druga. Naj bo velikemu pokojniku lahka zemlja jugoslovanska! Vas, zelo spoštovana gospa, pa prosim, da sprejmete v tem trenutku težke tuge in boli izraze mojega globokega spoštovanja in iskrenega sočutja. Dušan Serbec.«

V imenu vseh jugoslovanskih dobrovoljcev je izrazil g. Dobrič brzojavno sožalje. Bivši ministrski predsednik dr. Anton Korosec je poslal ge. Eli Hadžićevi pismeno sožalje.

Nacionalna žalost.

Z armijskim generalom Stevanom Hadžićem odhaja v večnost ena izmed najsvetlejših pojavov v vrstah višjih oficirjev naše slavne vojske. Njegovo dolgoletno uspešno delovanje na vojaškem polju je bilo tako tesno spojeno z obstojem in razvojem, s slavnimi deli, žrtvami in trpljenjem, s preizkušnjami in z zmagami naše armade, da je bila osebnost pokojnega generala Hadžića v pravem pomenu besede zgodovinska osebnost.

Zgodovina, ki jo je pisala srbska vojska iz predvojnih časov na poljanah zmage in slave, je bila tudi njegova zgodovina, tudi njegovi dogodki, ki se jih je aktivno udeleževal. Pokojnik je imel svoj aktivni in uspešni delež pri vseh onih velikih dejanjih predvojnega srbskega naroda, ki so bila napravljena kot neobhodna priprava za končnega vstajenja in ujedinjenje celotnega jugoslovanskega naroda. Uresničil pa je to veliko idejo vrhovni in najodločilnejši napor: epske osvobodilne borbe z neskončnim sovražnikom vseh naših plemen na slovanskem jugu, albanska kalvarija in po njej končni naskok do popolnega zloma tlačiteljske habsburške monarhije in do sijajnega triumfa ideje jugoslovanske svobode.

Pri vseh teh zgodovinskih činih je veliki pokojnik direktno, požrtvovalno in uspešno sodeloval, s čimer si je zgodaj zagotovil v vojski redko popularnost in priljubljenost. Se posebno popularna pa je bila viteška postava pokojnega generala Hadžića med vojniki jugoslovanske divizije, ki se je borila v svetovni vojni na rumunski fronti v Dobruđi. Pokojni Hadžić je bil železen poveljnik te železne divizije. Na tem položaju so še posebno prišle do veljave njegova redka osebnostna hrabrost kakor tudi njegove izredne organizacijske sposobnosti.

Po ujedinjenju je bil pokojnik ponovno vojni minister in je kot tak nadaljeval svoje plodno delovanje v službi domovine. V času njegovega ministrovanja se je izvršila ena najpomembnejših sprememb v naši armadi v duhu nove jugoslovanske ideologije; staroslavne zastave srbskih polkov so bile nadomeščene z novimi jugoslovanskimi polkovnimi zastavami. Svečanosti, s katerimi je bil pospremljen ta čin, so bile pravi mejnik v povojni zgodovini ne samo naše slavne vojske, temveč tudi vsega našega jugoslovanskega naroda.

V l. 1929 povodom odkritja spomenika Iliriji in Napoleonovemu neznanemu junaku je posejil pokojni Hadžić Ljubljano ter se je udeležil te pomembne svečanosti kot zastopnik vlade in armade. Njegova popularnost, ki je bila že prej med Slovenci splošna, se je tedaj še poglobila.

Smrt generala Hadžića je potopila v veliko žalost vso jugoslovansko vojsko. Toda ta naša vojska je kri od naše krvi, je cvet naše nacije, naš ponos in naš up, tako da je njeno žalovanje po velikem pokojniku tudi žalovanje vsega naroda, vse Jugoslavije, je nacionalna žalost.

Večna slava spominu velikega generala! Večna slava Stevanu Hadžiću.

Sijajna karijera.

Pokojni armijski general Stevan Hadžić se je rodil dne 19. februarja 1868. leta v Beogradu. Tu je končal višjo gimnazijo ter vstopil nato v vojno akademijo. Po končani vojni akademiji je bil imenovan za artiljerijskega podporočnika (1889). L. 1896 ga vidimo že kot generalštabnega kapetana II. razreda, a tik pred balkansko vojno je bil imenovan za generalštabnega polkovnika. General je postal proti koncu svetovne vojne, in sicer 18. oktobra 1918, a dne 21. oktobra l. 1923 je bil povišan na stopnjo armijskega generala.

Poleg domače vojne akademije je pokojni general Hadžić dovršil tudi rusko generalštabno akademijo v Petrogradu, kjer se je nahajal od l. 1891 do 1895. Od l. 1895 do 1896 je bil učitelj v podoficirski šoli, a od l. 1896 do 1897 vršilec dolžnosti načelnika štaba drinske divizijske oblasti. Od l. 1897 do 1901 je bil ordinančni oficir Nj. Vel. kralja, dalje šef prometnega odseka glavnega štaba, načelnik štaba konjiške divizije in načelnik štaba donavske divizije. Od l. 1902 do 1904 je bil poveljnik 6. pehotnega polka, naslednje leto šef obveščevalnega oddelka v generalnem štabu in poveljnik 18. pehotnega polka. V l. 1906 je postal šef generalštabnega oddelka v

vojnem ministrstvu, katero službo je vršil do leta 1910. Naslednji dve leti je bil vojaški odposlanec v Petrogradu.

V balkanski vojni je bil pokojni general Hadžić poveljnik drinske divizije prvega poziva, a v svetovni vojni najprej poveljnik šumadijske divizije, a potem načelnik štaba prve armade do l. 1916. Nato je bil poveljnik dobrovoljske divizije v Rusiji, a od marca 1917 do 1919 je bil vojni odposlanec v Romuniji. Po ujedinjenju ga vidimo na položaju vojnega ministra v številnih vladah naše ujedinjene domovine, pa je bil prvi adjutant Nj. Vel. kralja Aleksandra in zopet vojni minister. Tudi v novi vladi, ki je bila obrazovana na podlagi zgodovinskega manifesta od 6. januarja 1929 mu je bilo poverjeno ministrstvo za vojsko in mornarico, ki ga je vodil do pred kratkim, ko je vsled bolezni moral zapustiti svoj visoki položaj.

Pokojnik je bil tudi priznan vojaški pisatelj in učitelj. Več let je bil profesor na vojni akademiji. Objavil je v »Ratnik« številne članke in razprave, a poleg tega tudi posebno delo »Taktika u istoriskim primerima« (1900).

Naj končno omenimo, da je bil pokojni general Hadžić imel vsa najvišja jugoslovanska odlikovanja, med tem tudi Karadjordjevo zvezdo I. stopnje, a poleg tega tudi številno zelo visoka odlikovanja raznih drugih držav. Ko ga je hotel Nj. Vel. kralj za njegove zasluge ponovno odlikovati, mu ni več mogel podeliti novih redov in ga je počastil s tem, da mu je poklonil svojo sliko s posvetilom.

Pogreb danes ob 14. uri.

Beograd, 23. aprila. I. Državni odbor za pogreb zemskih ostankov generala Hadžića je na svoji seji sklenil, da se bo pogreb vršil jutri, dne 24. t. m. ob 14. uri na državne stroške. Predsednik odbora je poveljnik Beograda armijski general Vojslav Tomić.

Zemske ostanke generala Hadžića so danes ob 15. uri prepeljali v Oficirski dom.

Dr. Beneš o nemško-avstrijski pogodbi

Češkoslovaški zunanji minister naglašuje neizvedljivost sporazuma
Trdna solidarnost držav Male antante

Praga, 23. aprila. d. Na današnji seji zunanjega odbora poslanske zbornice je govoril zunanji minister dr. Beneš o nemško-avstrijski carinski zvezi. V prvem delu svojega govora je dokazoval, da je ta carinski načrt neizvedljiv. Ne more se držati stališča, da bi smelo Društvo narodov to vprašanje proučiti samo s pravne strani, kajti gospodarska vprašanja, in posebej avstrijska gospodarska vprašanja, so dandanes politične narave.

Pa tudi z gospodarskega stališča je načrt carinske zveze neizvedljiv, ker bi se Češkoslovaška prav tako malo kakor Francija hotela odpovedati klavzuli največjih ugodnosti. Odprava te klavzule bi pomenila trgovinsko vojno vseh proti vsem. Ustvaritev dveh blokov, ki bi si stala drug drugemu nasproti, pa bi napetost še zvišala. Če bi se Češkoslovaška priključila carinski zvezi, bi se izpostavila gospodarskemu napadanju tistih držav, ki se ne bi odpovedale klavzuli največjih ugodnosti. Hhrati bi s tem utegnili mnogo več izgubiti, kakor pa bi s pristopom pridobila. V političnem oziru bi Češkoslovaška v bloku 70 milijonov ljudi izgubila vsak pomen. Zato bi se mogla priključiti samo kaki kombinaciji, ki bi bila sklenjena v Zenevi. Mir se brez sporazuma med Berlinom in Parizom ne da doseči. Carinska zveza je samo priprava za priključitev Avstrije k Nemčiji, o čemer pa sme odločiti samo Društvo narodov. Končno bi se morala Češkoslovaška tako proti jugu kot proti vzhodu preorientirati, kar bi bil težak proces.

Minister je podal nato temno sliko posledic, ki bi nastale Avstriji, če bi se carinska zveza uresničila. Za tem je govoril o Briandovem načrtu in je izjavil: Gospodarska kriza se more rešiti po etapah s

V veliki dvorani, ki je vsa odeja v črnilo, so položili krsto na mrtvaški oder. Šest podčastnikov ji izkazuje poslednjo čast. Šest velikih sveč obseva lice velikega vojaka. Pred odrom so na 15 velikih blazinah zbrana vsa odlikovanja jugoslovanskega generala.

Od 15. ure dalje roma velika množica Beograđanov k zemskim ostankom pokojnega vojskovođe, da mu izkaže poslednjo čast. Pred izhodom iz Oficirskega doma je knjiga, v katero se podpisujejo. Z državnih zgradb plapolajo črne zastave.

sodelovanjem vse Evrope včevši tudi države, ki niso članice Društva narodov, predvsem Rusijo. Najprej se morajo celike industrijske države kakor Francija, Nemčija, Italija in Švica med seboj zedniti glede porazdelitve presežkov žita v Evropi in dovoliti agrarnim državam preferenčne carine brez protikoncesij in ob ohranitvi klavzule največjih ugodnosti. Kadar bi bila tako rešena agrarna kriza, bi morale industrijske države najvažnejše svoje industrijske carine stabilizirati, jih znižati in prilagoditi in tako preiti k prosti trgovini, v začetku še samo v Evropi. Tako bi po ovinku prišli do situacije, ki jo obsega misel nemško-avstrijske carinske zveze, toda ne samo z Nemčijo in Avstrijo, temveč za vso Evropo.

Dr. Beneš je končno izjavil: Češkoslovaška je Avstriji in njeni vladi odkrito prijateljsko naklonjena. To je bila moja politika vseh 12 let, kar sem zunanji minister, in bo kljub vsem sporom taka tudi naprej ostala. Tudi naši odnošaji do Berlina ostanejo kakor so, odkrito prijateljski. Splošna politika Češkoslovaške se s sedanjimi dogodki ne bo spremenila. Edinstvo s Malo antanto in solidarnost s Poljsko se je v polni meri izkazala. Da je bil tu in tam v Jugoslaviji in Rumuniji kdo desorientiran, ne bo nihče tajil, pa se tudi temu ne čudi. Svarim pa vsakogar, ki bi hotel govoriti o kaki neslogi, ker se bo vsak zelo motil. — Če naj pride do nadaljnjih korakov v evropski konsolidaciji potem moramo iziti iz tega spora zblizani, ne pa še bolj vznemirjeni.

Povratek bana dr. Marušiča

Beograd, 23. aprila. I. Nocoj ob 19.35 je odpoval z brzovlakom v Ljubljano ban Dravske banovine dr. Drago Marušič.

Poljski glas proti zatiranju Slovanov v Italiji

Članek Vladimirja Kneblevskega v »Denniku Poznanskem«

Varšava, 23. aprila. AA. Poljski katoliški duhovnik Vladimir Kneblevski je napisal v »Denniku Poznanskem« članek pod naslovom »Fašizem in jugoslovanski katolicizem.« V članku opisuje podrobnosti preganjanja Slovanov v Italiji. Med drugim pravi, da je bilo več kakor 1200 oseb, največ mladine, obsojeno in policijsko kaznovano. Dva nadškofa, Mahnič in Karlin, sta morala zapustiti svojo čredo, sedanjemu nadškofu v Gorici Sedeju pa delajo neprilike. Zlasti preganjajo fašisti duhovništvo in inteligenco.

Nato omenja Kneblevski dogodke v Zagrebu in poslanico nadškofa Bauerja ter poudarja, da sta v istem duhu tretirala to stvar tudi Francija in Anglija. Vatikan se je postavil na pravilno stališče, ko ni obsodil dr. Bauerja. Vatikan ima pravico zahtevati od Kvirinala na podlagi lateranskega pakta, da se Slovincem da možnost rabi v cerkvi materinščino. Papež je tudi nedavno v svoji poslanici priporočil, naj vsaka narodnost moli Boga v svojem jeziku, in obsodil vsakogar, ki bi na kakršenkoli način izvajal v tem pogledu nasilje.

Belgijsko dijaštvo za profesorja Moulina

Spomenica italijanskemu dijaštvu -- V nedeljo bodo v Bruslju velike manifestacije

Rim, 23. aprila. AA. Brzojavka belgijskega dijaškega društva italijanskemu dijaškemu združenju je povzročila v Italiji veliko razburjenje. Belgijske dijaki so naprosili svoje italijanske tovariše, naj intervenirajo v korist belgijskega profesorja Moulina, ki je bil aretiran pod obtožbo, da je agitiral proti fašizmu. Italijanski dijaki so odgovorili, da se ne bodo vmešavali v sodne zadeve in pomagali človeku, ki je koval

zarote proti fašistični državi in prinašal njenim sovražnikom pisma.

Paris, 23. aprila. Iz Bruslja poročajo: Dijaška protestna povorka proti aretaciji profesorja Moulina je odgojena na nedeljo.

Bruselj, 23. aprila. AA. Belgijska študentska zveza za Društvo narodov je zahtevala od mednarodne študentske federacije za Društvo narodov, naj izvede energično akcijo za profesorja Moulina.

Konferenca za Albertom Thomasonom

Beograd, 23. aprila. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je obvestil gospodarske ustanove in prizadete organizacije, da bo 28. t. m. ob 16. uri v Beogradu v prostorih industrijske zbornice skupna konferenca zastopnikov ministrstva, delodajalskih organizacij in delavskih organizacij za Albertom Thomasonom, ravnateljem mednarodnega urada za delo. Na tej konferenci se bo razpravljalo o vprašanjih našega socialnega zavarovanja.

Dr. Kramar o nemško-avstrijski uniji

Praga, 23. aprila. AA. Na kongresu privatnih uradnikov je imel večeraj dr. Karel Kramar govor, v katerem je naglašal nevarnosti, ki so v načrtu avstrijsko-nemške carinske unije. Glavna nevarnost je priključitev, ki ne bi pomenila samo povečanja nemškega ozemlja, nego tudi okrepitev vsegermanskega duha. Dalje je govornik orisal nesrečne posledice nameravane carinske unije tudi za Avstrijo in je rekel, da bi bila carinska unija s Češkoslovaško za Avstrijo pravičnejša.

Kongres jugoslovanskih agronomov

Zagreb, 23. aprila. k. Danes je bil na svečan način odprt kongres jugoslovanskih agronomov v Zagrebu. Kongresu so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti z banom dr. Perovićem in armijskim generalom Marićem na čelu. Ban dr. Perović je pozdravil navzoče, enako jih je pozdravil tudi zastopnik zagrebskega župana senator Mužević. Kongres je nato prešel na svoj program. V soboto se bo glede na ta kongres vršilo v Maksimiru na fakultetskem posestvu poskusno oranje z različnimi sistemi traktorjev.

Seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 23. aprila.

Nocoj je bila v magistratni dvorani II. letošnja redna seja občinskega sveta, katero je otvoril in vodil župan dr. Alojzij Juvan. Za overovatelja je imenoval svetnika Zebota in Pετεjano. Uvodoma se je spomnil umrlega občinskega svetnika Karla Robausa. Obč. svetniki so vstali in zaklicali pokojnemu drugu: Slava!

Zatem je župan poročal, da je končno prispela interpretacija člena 6. lanskega finančnega zakona, po katerem se ukinejo vse doklade na gostaščino. Pri finančnem ministru je sicer dobil zagotovilo, da se bosta vsaj vodarina in kanalsčina smeli pobirati tudi v letu 1932, te dni pa je dospela negativna rešitev tega problema. Zaradi tega bodo posebno mesta Maribor, Ljubljana, Zagreb hudo prizadeta. Maribor bo izgubil okrog 600.000 Din na mesec. Za to izgubo treba najti drugega kritja. Mestno knjigovodstvo bo moralo do 1. junija t. l. izdelati tozadeven predlog. Proračun za leto 1932. bo treba sestaviti že meseca septembra, da bo z novim letom odobren in izguba ne bo prevelika. Nadalje je poročal, da je mestna hranilnica imela pri Poštni hranilnici kredit 3.000.000 Din, za katerega je mestna občina jamčila. Hranilnica je ta kredit vrnila. Kakor druga leta, se uvede tudi letos v maju, juniju, juliju in avgustu nedeljno uradovanje. Zadeve prvega odseka so se v celoti prihranile za tajno sejo.

Za II. odsek je poročal svetnik dr. Strmšek. Na predlog Zdravstvenega doma v Mariboru se uredi dajanje mleka šolskim otrokom s prihodnjim šolskim letom. Na 16 mariborskih vodih bodo ob 10. dopoldne dajali mleko po 30 učencem na dan. Mestna občina bo zato prispevala z 18.000 Din ali približno 1500 Din na mesec. Po zakonu mora mestna občina dati uradne prostore Borzi dela ali zanjo plačevati najemnine. Ker pa ima občina v to svrhu določenih le 10.000 Din, bo treba urediti vprašanje najemnine za Borzo dela na možen način. O prispevku mestne občine v banovinski fond za podpiranje brezposelnih bo občinski svet še razpravljal. Ker sta na desnem bregu pod okriljem mesta dve šoli s 1000 otroci, na levem pa 4 šole s 1100 otroci, bo treba v petem mestnem okraju na desnem bregu Drave ustanoviti posebno dnevno zavetišče. Gradbeni urad

Grški glas o finančnem položaju Jugoslavije

Solun, 23. aprila. AA. Tukašnji dnevnik »Makedonika Nea« priobčuje članek o finančah Jugoslavije. Članek je opremljen s sliko Nj. Vel. kralja. Pisec primerja letošnji proračun s prejšnjimi in ugotavlja njegov napredek in štednjo. Iz tega proračuna je razvidno, da svetovna kriza ni vplivala na Jugoslavijo. V zvezi z novim proračunom je tudi srečna rešitev uradniškega vprašanja. Razen tega prinaša proračun razne davčne olajšave. To so vse uspehi modrega vodstva kralja Aleksandra.

Bolgarska vladna kriza

Sofija, 23. aprila. AA. Bolgarska agencija poroča: Kralj Boris je sprejel danes v avdienco vodjo demokratske stranke Malinova ter mu poveril mandat za sestavo nove vlade. Ko je odhajal z dvora, je Malinov izjavil novinarjem, da je sprejel mandat za sestavo koalicijske vlade in da se bo takoj posvetoval s šefi strank, da izpolni poverjeno mu nalogo.

Konferenca Male antante

Bukarešta, 23. aprila. d. Vsaletna konferenca zunanjih ministrov Male antante se bo vršila dne 4. maja v Bukarešti.

Balkanski teden v Carigradu

Ankara, 23. aprila. AA. Anatolska agencija poroča: V zvezi s prireditvijo balkanskega tedna je prispelo že mnogo udeležencev, zlasti dijaki v Carigrad. Vso oskrbo imajo v rokah dijaška društva in Touring-Club.

Premestitev

Beograd, 23. aprila. AA. S sklepom prometnega ministra je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta premeščen Marcel Brund v II/3 s postaje Ljubljana, glavni kolodvor, k prometno-komercialnemu oddelku ljubljanske direkcije.

bo moral zato preskrbeti potrebna poslopja, dokler ne bo zgradil novega.

Za II. odsek je poročal svetnik Stabej. Izdala so se dovoljenja za razne gradnje in preureditve poslopj. Tvrška Zelenka in drug sme zgraditi tovarno v Linhartovi ulici. Tovarna pa mora biti najmanj 4 m oddaljena od uličnega roba in mora imeti na ulici pročelje stanovanjske hiše. Podstavek bivšega Tegethofovega spomenika na Jugoslovanskem trgu se bo odstranil. Nemški napis na Klapajnarjevem spomeniku na Slomskovem trgu se bo prevedel. Na Radvanjski cesti in v Majstrovih ulici se bo izvedla kanalizacija. Delo so oddali tvrdki Pickel.

Za IV. odsek je poročal svetnik Pušenjak. Odsek je sprejel razne spremembe glede davščine na blagovni promet. Od dovoza drog in lekarniških potrebščin bodo pobirali odslej 4 Din (prej 8), za špicerje razen riža in octa 2 Din (prej 4), za kavnine surogate 2 (4), za lubje in čreslo 0'50 (3), za oljnata semena razen bučnega 1 (3), za lepenko 3 (5), za umetna gnojila 1 (3), za smolo 1 (3), za led 0'50 (1) Din. Davek je ukinjen za blago, ki se reeksportira. Nadalje za orodje, ki se rabi izven mesta in se po uporabi spet povrne, za stroje, ki se v mestu le popravijo in nato spet izvozijo, prav tako za sode za pivo in steklenice. Nekaj parcel mestne občine bodo prodali za zidavo hiš. Na prošnjo krajevnega šolskega odbora na Teznu bodo podaljšali vodovod do tezenske šole. Priznali so mesečne pokojnine nekaterim vdovam po delavcih. Na prošnjo zadruge kavarinarjev in gostilničarjev so znižali cene plina kavarinam in gostilnam. Postavili bodo nove plinovode v Trubarjevi ulici in na Glavnem trgu.

Za V. odsek je poročal svetnik Murko. Tiskarna Sv. Cirila sme ustanoviti novo podružnico svoje knjigarne v Magdalenem predmestju. Kolajžer Ivan je dobil avtotakšno koncesijo. Prošnja tvrdke Benčina in drug za ustanovitev nove litografije je bila zavrnjena, ker takšnega novega podjetja ni potreba. Nadalje je občinski svet razpravljal o vprašanju posojila 1 milj. Din za gradnjo novih stanovanjskih hiš. V letošnjem proračunu je določeno 100.000 Din za gradbeno jamstvo. To svoto bodo porabili za amortizacijo tega posojila.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 23. aprila.

Danes popoldne se je vršila javna seja občinske uprave. Otvoril jo je župan dr. Pue, ki se je spominjal nenadne smrti armijskega generala Stevana Hadžića, vojnega ministra na razpoloženju. Pokojnik je bil eden najboljših svetovalec Nj. Vel. kralja. Pridobil si je ogromnih, nevenljivih zaslug za naše osvobodjenje in za reorganizacijo naše armade. Bil je eden tistih, ki je imel same prijatelje, a nobenega sovražnika. Slava mu!

Zupan se je nato spominjal smrti odličnega prijatelja našega naroda, francoskega novinarja Augusta Gauvaina, ki ima večne zaslugе za zblizanje Francoskega in našega naroda. Pokojnik je zastavil vse svoje moči za male slovanške narode. Ob izbruhu svetovne vojne se je postavil na stran zatiranih avstrijskih narodov in je bil Masarykov in Benešev prijatelj. Slava mu! Spomin obeh velikih pokojnikov je občinski svet stoji počastil.

Državni svet je odbil našo pritožbo glede stroškov vzdrževanja okrajnega glavarstva za Ljubljano okolice, za katerega bo morala mestna občina še nadalje skrbeti.

Za veliko noč sem prejel od vdove industrijalca Jakila iz Karlova 10.000 Din za ljubljanske siromake. Za ta velikodušen dar se ji pristočno zahvaljujem. (Ploskanje.)

Zadeva nove carinarnice je končno rešena in se že drugi teden začne z zgradbo.

Prodaja Delavske zbornice odobrena

Podžupan prof. Jare je poročal, da so pogajanja glede prodaje palače Delavske zbornice zaključena. Treba je le še odobritve upravnega sveta Delavske zbornice, zato se naj sklepanje odloži.

Predsednik finančnega odseka g. Tavčar je bil za to, naj se kljub temu sklepa, nakar je podžupan prof. Jare referiral o pogajanjih in predlagal občinskemu svetu, naj sprejme predlog, da se poslopje Delavske zbornice na Miklošičevi cesti proda Delavski zbornici, ker ima mestna občina pri posloju letno 407.000 Din primanjkljaja.

Delavska zbornica je sodelovala pri zgradbi te hiše samo na ta način, da je podpisala za 3.392.000 Din gradbenih obilgacij mestne občine pod pogoji, da projektira občina v zgradbi en del prostorov po predlogih zbornice za delavske ustanove in da se odda ves ta del z določeno najemnino za 15 let Delavski zbornici.

Delavska zbornica je sedaj stavila mestni občini ponudbo za odkup. Mestno občino je veljala zgradba 7.888.286 Din. Od tega bi bilo odbiti že amortizirano svoto v znesku 66.643 Din, tako da bi znašala kupnina 7.226.643 Din.

To kupnino bi Delavska zbornica plačala na ta način, da bi najela posojilo pri Mestni hranilnici v znesku 3 milijonov Din in bi potem ta denar oddala mestni blagajni, ostanek pa bi se poravnal s obligacijami, ki jih je DZ kupila od mestne občine o priliki zgradbe v znesku 3.392.500 Din, ko je ta znesek vložila v gradbeni fond, deloma bi ostanek v znesku 834.143 Din položila v gotovini. Najemnim strankam se ne sme odpraviti pred letom dni, t. j. med časom prevzema poslopja po DZ. Izsveta so samo tri stanovanja, namenjena za delavski azil.

Občinski svetnik dr. Ravnihar je bil mnenja, da ta predlog ni ugoden za mestno občino. Letna potrebščina za DZ izkazuje 407.000 Din, česar si ne more prav predstavljati. Mestna občina prejema vendar najemnino, DZ je gospodar v svoji hiši, zato ne uvidi potrebe prodaje. Misli, da je treba ta račun pregledati in napraviti rentabilnetni račun, da se vidi, kaj je ugodnejše za mestno občino.

Občinski svetnik dr. Fetič je citiral pogodbo med mestno občino in DZ in je ugotovil, da je prodajo poslopja DZ priporočati, ker bi bil primanjkljaj 407.000 Din v prihodnjih letih še večji in je koristno, da se ga znebimo.

Podžupan prof. Jare je poudaril, da se prodaja lahko mirne vesti priporoča v interesu mestnega gospodarstva.

Dr. Ravnihar: Kam bo šel ta denar? Zupan dr. Pue: Za amortizacijo našega dolga! Predlog referenta podžupana Jare je bil nato sprejet.

Demagogija »Slov. Naroda«

Predsednik finančnega odseka g. Tavčar je nato referiral o Jakopičevem paviljonu v Latermanovem dvorodu. Jakopičev paviljon je v splošni Plečnikovemu regulacijskemu načrtu, zato naj bi se paviljon odstranil. To mnenje je sedaj proučuje. Mestna občina bo vse storila, da se zaščitni interes oblikuje umetnikov.

Referent je prebral prošnjo g. Jakopiča glede pravice prodaje do prostora zadaj v paviljonu do njegove smrti. Njegove materialne prilike so se poslabšale, zato si dovoljuje ponuditi v nakup omenjeno pravico. Po oceni strokovnjakov je vredna glede na uporabnost prostora in na njegovo starost 25 do 30.000 Din. Sprejet je bil predlog, da se izplača g. Jakopiču 25.000 dinarjev.

Zupan dr. Pue je nato s »Slovenskim Narodom« v rokah ugotovil, da je objavil »Slovenski Narod« v današnji številki pod naslovom »Jakopičev paviljon pred padcem« nezasišlan napad. »Članek žali občinski zastop in ga odklanjamo! Članekar bi prav lahko dobil potrebne informacije na magistratu, če bi se le potrudil! Protestiramo proti takemu pisanju! To je način, kakor se danes ne sme pisati!« Zupan je tudi zavrnil očitke istega članekarja glede tromostovja. »Mestno načelstvo nima ničesar skrivati! Meni ni znano, da se kakšni načerti skrivajo! Apeliram na novinarje, naj ne postopajo na tak demagoški način, ker škodujejo interesom mestne uprave in samim sebi. (Ploskanje.)

Poročila finančnega odseka

Prošnja A. Lajovica za odkup parcele v Linhartovi ulici se oddi.

Prošnja za nakup zemljišča Ignacija Zajca v Zeleni jami št. 23 je bila sprejeta.

Zgradba šolski poliklinike se odstavi z dnevnega reda.

Najemninski dolg Ivana Lesarja, Ane Koša-

kove in Ane Emersičeve se odpiše.

Zavrnilo so se pritožbe proti odmeri pasje takse Bruna Belantiča, Franca Zivca, Fr. Kačiča in Franca Derende.

Prošnja ruskega Rdečega križa za brezplačno prepustitev stavbnega zemljišča v Trnovskem predmestju v Koleziji je bila sprejeta pod pogoji: da se zgradi hiše po stavbnih predpisih in kot bo zahteval gradbeni urad, dalje da se oddajo stanovanja le takim strankam, glede katerih ne bo imelo mestno načelstvo nobenih pomislekov in če bo ruski RK nameraval kdaj hišice prodati, da jih bo ponudil najprej v nakup mestni občini po ceni prometne vrednosti, ki jo bodo imele hišice v času, ko bodo dogotovljene.

Poročila gradbenega odseka

Sledila so poročila gradbenega odseka, za katerega je poročal podžupan prof. Jare.

Izdalo se je uporabno dovoljenje za prizidek hladilnice k mestni klavnici.

Sprejeta je bila ponudba posestnikov Bezeljaka, Kogovška in Bizjaka za odkup sveta za 6.000 Din, ki se porabi za razširjenje Verovškove ulice.

Sprejet je bil gradbeni program za l. 1931., ki obsega izvršitev asfaltnih hodnikov na 30 ulicah, kar se financira iz 10 milijonskega posojila, ki je že odobreno, a ne najeto.

K programu so govorili občinski svetniki: Likozar, Rupnik, Frelj, Olup, Musar, Lovša, Šterk, Turk, Rebek in končno podžupan Jare, ki je dal pojasnila k izvajanjem govornikov.

Glede ureditve okrog nove šišenske cerkve s tem, da se odkupijo parcele od posestnikov Rupnika, Zadnikarja in Kneza, se je sedaj dosegel sporazum in so se sprejele ponudbe teh posestnikov.

Sklenil se je odkup sveta od dr. Azmana, ki se bo potreboval za novo carinarnico v znesku 225.000 Din.

Sprejet je bil odstop sveta struge Gradaščice g. Golji, odklonjen pa je bil nakup sveta Stane Kautetove.

Prošnja družbe American Motors Ltd glede spremembe regulacije je bila sprejeta.

Odobren je bil kredit v znesku 90.000 Din za popravila na Ljubljanskem gradu.

Zupan je nato poročal, da je prišlo v zadnjem času še nekaj točk na dnevni red, ki so bile nato sprejete, deloma odklonjene.

Dr. Joža Bohinjec je nato poročal za personalno-pravni odsek, in sicer o prošnjah za zagotovilo sprejema in o prošnjah za prostovoljni sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo, ki so bile vse sprejete.

V mestni posredovalni urad so bili izvoljeni naslednji zaupniki: Fran Anđošek, Leopold Furlan, Veličan Fink in Lovro Perko.

Predsednik finančnega odseka Tavčar je nato v daljšem govoru zavrnil očitke Zveze industrijev v znani okrožnici proti mestnemu gospodarstvu in akcijo iste zveze proti občinskemu proračunu in je stavil predlog, da izstopijo mestna podjetja iz Zveze industrijev.

Dr. Bohinjec se je toplo zavzel za Tavčarjev predlog. Predlog je bil nato soglasno sprejet.

Zupan dr. Pue je poročal o predlogih nekaterih občinskih svetnikov in je nato prebral interpelacijo občinskih svetnikov Rutarja in Kosma glede smetarskega voza g. Kunstlerja, ki je veljal mestno občino 45.000 Din. Pri tem vozu so se pokazali nedostatki, vršila so se popravila in še je bil voz tako težak, da so se ga branili privatni vozniki. Končno je začela mestna pristava sama izdelovati smetarske vozove lastne iznajdbe, katerih eden stane 23.500 dinarjev in so zelo praktični.

Tajna seja

V tajni seji je poročal dr. Joža Bohinjec o rešitvi pritožbe s strani ministrstva trgovine in industrije glede daljnovega Kranjskih deželnih elektrara od Črnuče do Domžal Ministrstvo je pritožbo občine zavrnilo. Mestna občina se proti tej odločbi ne pritožuje.

Za praktikanta Mestne hranilnice se imenujejo dosedajni volonterji Dušan Završan, Viktor Lapajne in Nikolaj Fortič.

Upokojil se stalno računsko uradnico Perko Rozina zaradi bolezni. Tržni stražnik Kveder Viktor se časno vpokoji za dobo 1 leta s 40% akt. dohodkov. Azman Terezija, vdovi po mestnem uslužbencu, se prizna vdovnico in posmrtno četrt. Prof. na liceju Pavel P. se na lastno prošnjo vpokoji, ker je izpolnil 30 v pokojnino vstetil let. Efektivnih službenih let v mestni službi ima 20, v pokojnino so se mu pa vstela tudi vojna leta (4 leta in 6 mesecev), ostala leta so se mu pa vstela v pokojnino z raznimi sklepi občinskega sklepa. Dobi polno pokojnino, letnih 72.640 Din. Dr. V., profesor na liceju, prosil, naj se mu prizna dvojna draginjska doklada, ker njegova soproga tudi službuje na liceju. Prošnji se ne ugodi.

Brezposelnost v Angliji

London, 23. aprila. AA. Po zadnjih podatkih znaša število brezposelnih v Angliji 2.561.054. Napram prejšnjemu tednu je to število padlo za 19.976.

Morilec Zimbek obsojen na smrt

Zagreb, 23. aprila. k. Danes popoldne je sodišče razglasilo sodbo v procesu proti Slavoljubu Zimbeku, ki je 12. februarja iz maščevanja umoril Ivko Vrtljanovo s tem, da ji je zadal 11 vbodov z nožem. Dvorana je bila nabito polna in še nikdar se niso Zagrebčani toliko zanimali za kako razsodbo kakor za to. Sodni senat je potrdil krivdo Zimbekovo in ga obsodil na smrt na vešalih. Po razglasitvi obsodbe je predsednik senata vprašal obtožence, ali je razumel razsodbo in ali je zadovoljen. Zimbek je izjavil, da se pritožuje. Državni tožilec se je zadovoljil z razsodbo.

REMENSKA NAPOVED

Dunaj, 23. aprila (d). Pretežno jasno, v severnih Alpah gorak veter in zvišanje temperature.

Občni zbor II. skupine rudarske zadruga v Celju

V nedeljo 19. aprila t. l. ob 10. uri se je vršil ob polnoštetilni udeležbi delegatov iz vseh rudnikov Dravske banovine občni zbor II. skupine Rudarske zadruga. Navzočih je bilo 98 delegatov. Zborovanje je otvoril in vodil stari predsednik g. Struc Jakob, ki je podal izčrpano poročilo o delovanju starega odbora. O računskem zaključku je poročal blagajnik gosp. Skrinar Jože, kateremu so zborovalci izrekli vse priznanje za vestno poslovanje. Pri razpravi o proračunu se je po kratki debati sklenilo, da naj ostane proračun v isti višini kot lanski. Delegat Vrtačnik je stavil predlog, da se naj kratkoma odobrijo postavke starega proračuna, ki da je popolnoma odgovarjal dajatvam in socialnim potrebam članstva. Delegat Verden je k temu predlogu še dodal, da je treba postavko glede zaščite dece in mladine zvišati za 3000 Din, tako da bi znašala ta postavka skupaj 9000 Din, kar je občni zbor odobril. Proračun za leto 1931 potemtakem znaša: Izdatki 152.000 Din, dohodki pa 132.922. Stalno premoženje II. skupine znaša glasom bilance od leta 1930 Din 38.126 Din.

Sledile so volitve novega načelstva. V načelstvo so bili izvoljeni g. Hruševar Alojz in Pliberšek Franc iz Trbovelj Krautberger Anton iz Zagorja, ter Raušer Anton in Verden Anton iz Hrastnika. Načelnikom je bil izvoljen g. Pliberšek Franc. Namestniki načelstva pa so Vrtačnik Ivan, Miklavčič Alojz, Radi Ivan, Vrtnik Alojz in Levstek Anton.

Pri raznoterostih je sprožil načelnik gospod Struc debato o posmrtninskem fondu rudarjev, ki je bil nedavno ustanovljen. Na podlagi pravil, ki jih je prečital, bi plačevali rudarji in njihove žene, kakor tudi samski delavci po 50 par ob smrti člana tega fonda. Ker so se med delavstvom pojavili pomisleki proti nekaterim določbam pravil posmrtninskega fonda, zlasti za slučaj redukcije ali upokojitve rudarja, ko izgubi vse dotlej izgubljene pravice in dajatve, je dal načelnik Struc predlog delegata Kolarja iz Velenja, da se naj je ustanovljen posmrtninski fond za rudarje ukine, na glasovanje. Vačina delegatov je glasovala za ukinitev posmrtninskega fonda. Tajnik zadruga g. Peter Ovirk je pripomnil, da je zadruga doslej zbrala že 51.539 Din za ta fond in da je bilo doslej že nakazanih 7 smrtnih slučajev posmrtnin. Vačina novoizvoljenih delegatov je dala novemu načelstvu na prosto, da ukrepa o likvidaciji ali nadaljnjem obstoju posmrtninskega fonda. — Večina starih odbornikov odnosno delegatov pa je zagovarjala nadaljni obstoj posmrtninskega fonda, ki je edina uspešna pomoč v najtežjih trenutkih rudarjev in njihovih družin v smrti, ki lahko vsak čas zadene enega ali drugega. Načelnik g. Struc se je končno še dotaknil brezposelnega podpornega fonda, ki ga bo upravljala Bratovska skladnica. Tudi v tem vprašanju se je razvnela živahna debata, zlasti glede vprašanja, zakaj se bo upravljala ta fond ravno od bratovske skladnice in ne od II. skupine, kjer odločujejo izključno delavci. Ko so novoizvoljeni zaupniki izjavili, da je bila njihova želja, da se upravlja brezposelni podporni fond od Bratovske skladnice in ker se nato nihče ni več oglašil k besedi, je načelnik g. Struc zaključil občni zbor.

Pristojbine kanalizacije zdravilišča Bled

Na proračunski seji, ki se je vršila pred kračkim na Bledu, se je glede odplačevanja dolgov kanalizacije sklenilo naslednje: Kanalizacija se bo odplačevala na osnovi temeljne kanalizacijske in dnevne pristojbine. Posesnik hiš in vil ob cesti z zbiralnim kanalom, ki imajo tehnično možnost do priključitve, plačujejo, in sicer: a) od zasebnih priključnih hiš letno 200 Din, b) od zasebnih enonadstropnih letno 300 Din, c) za vsako nadaljnjo nadstropje 100 Din več, d) od gostiln, pensionov, hotelov po številu postelj in sicer: do 10 postelj plačujejo letno 500 Din, do 20 postelj letno 1000 Din, do 50 postelj letno 2000 Din, za vsake nadaljnje 50 postelj 1000 Din več. Točilnice plačujejo isto pristojbino kot gostilne in sicer do 10 postelj 500 Din.

Dnevna kanalizacijska pristojbina se plačuje od vsakega gosta, ki je podvržen plačilu zdraviliške takse po zdraviliškem redu vključno tudi od onega gosta, ki je te takse po zdraviliškem redu prost, za vsako noč 1 Din. Te pristojbine ima plačati hišni gospodar in je ne sme gostom zaračunati posebej.

Vsa kanalizacijska dela so preračunjena na dva in ena četrt milijona dinarjev.

Na Bledu se zlasti v poslednjem času mnogo razpravlja in govori o kanalizacijskih pristojbinah. Nekateri pravijo, da naj plačujejo pristojbine oni, ki imajo od kanalizacije koristi in to so tisti, katerim se fekalna voda odteka po kanalih v Savo. Drugi, katerih hiše so oddaljene, in se jim radi tega ne morejo priključiti kanalizacijske cevi, zato mislijo, da so radi tega prikrajšani.

Resnici na ljubo naj bo povedano, da je nameu kanalizacije v prvi vrsti zboljšati sanitarne razmere na Bledu in s tem zajedno dvigniti renome zdravilišča in letovišča, da si bo tako pridobil sloves, kakršna imajo druga evropska letovišča. Znano je, da so naši kakor tudi inozemski zlasti dunajski zdravniki resno odsvetovali svojim pacientom Bled kot zdravilišče,

kajti jezero je bilo nečisto, polno nesnage, ker se je dosedaj odtekalo vanj mnogo fekalne vode. Letoviščarji so dobili pri kopanju v jezeru črevesni katar, zato je obstojala nevarnost, da bo sprido navedenega dejstva padel tujski promet na Bledu, kar bi bilo v škodo vsem Blejem, tudi onim, katerim se za enkrat umazana voda še ne odteka v kanal. Koristi kanalizacije ima vsakdo, kdor je zainteresiran na tujskem prometu, končno pa tudi vsak sleherni človek, ki se koplje v jezeru.

Ker se kanalizacija napravlja v prvi vrsti radi tujkega prometa, se je bo odplačevalo tudi s tega donosa, kar je edino pravilno.

Zdravstvene doklade, katere so se plačevale lansko leto v izmeri 96%, so letos odpadle, to pa zato, ker je zdravstven zastop prevzela banovina.

Imenovanje ulic na Jesenicah

V smislu zakona št. 205 z dne 18. februarja p. l. o imenih krajev in ulic in o zaznamovanju hiš s številkami je posebna občinska komisija obstoječa iz gg. dr. Fr. Kogoja, okrožnega zdravnika dr. Maksa Obersnelca, generalnega tajnika TPD in staroste našega Sokolskega društva; duhovnega svetnika Kastelca Antona, mestnega župnika; Gospodariča, mešansko-šolskega učitelja; Valentina Markeža, uradnika KID in Planinska imenovala ulice in česte mesta Jesenice takole:

1. Prostor pred kolodvorom, ki bi obsegal kolodvor, pošto, hotel »Paar« in vilo dr. Kogoja: »Trg kralja Aleksandra I.«
2. Od restavracije »Tancar« do konca mestne meje: »Gospodarska cesta.«
3. Cesta proti občinski klavnici: »Na Plavžu« (Spodnji Plavž).
4. Pot od državne veste (desno proti žagi g. Čuferja): »Pot na Zerjavce« (Zgornji Plavž).
5. Od g. Čuferja (banovinska cesta) proti Sv. Križu nad Jesenicami: »Cesta na Golico.«
6. Od g. Čuferja proti železniški kurilnici »Železničarska ulica.«
7. Od mestnega magistrata (stara šola) do cerkve: »Cerkvena ulica.«
8. Od občinske hiše (mimo mizarja g. Šibala) do posestnika Repeta: »Kosova ulica.«
9. Od g. Mežika (kolarja) do posestnika g. Lavrneca: »Na Murovi.«
10. Od hotela »Pošta« do grajščine na brvi: »Kralja Petra cesta.«
11. Od tovarne do g. Markeža »Cankarjeva cesta.«
12. Od državne ceste do I. delavskega konzumnega društva: »Delavska cesta.«
13. Od kolodvora do šole: »Prešernova ulica.«
14. Od šole do Lukmanovega trga: »Prosvetna cesta.«
15. Od Mencingerja do otroškega vrtca: »Sv. Ciril-Metodova ulica.«
16. Od posestnika g. Veber Stefana do g. Kolaranta: »Gregorčičeva ulica.«

17. Od g. Šilbarja do g. Sablatnika: »Industrijska ulica.«
18. Od železničarja g. Robiča do Kočarja: »Aljaževa cesta.«
19. Pred grajščino na Savi: »Ruardov trg.«
20. Od grajščine do mostu: »Cojzova cesta.«
21. Pred glavno pisarno KID: »Lukmanov trg.«
22. Od Savske cerkve mimo stare »kantine«: »Pužinska cesta.«
23. Od g. Vilmana (Markota) do »krivega mostu«: »Hrenovca.«
24. Od Ferjana (carinarnice) mimo g. Hafnerja do konca železniške čuvajnice: »Skladiščna ulica.«
25. Od grajščine do konca vrta železniške čuvajnice: »Vrtna ulica.«
26. Od g. Vidica (peka) mimo kino »Radio« do državne ceste: »Vodnikova ulica.«
27. Od osnovne šole do g. Pirša: »Slomškova ulica.«
28. Od spodnjega mostu mimo g. Torkarja st. dalje: »Ukova.«
29. Od železniške čuvajnice mimo tov. g. Bernarda do Tušarja: »Nad progo.«
30. Od g. Pretnarja (Štefca) mimo kavarnice Iv. Čopove: »Pod Mirco.«
31. Od mostu (pri g. Hermanu) proti g. Lazarju v Kurji vasi: »Savsko nabrežje.«
32. Od mostu mimo g. Vilmana: »Jadranska cesta.«
33. Okolica okrog vil »Anton«, Hrovat in dr.: »Ilirska ulica.«
34. Od g. Rabič Fr. mimo g. Sveteta: »Pod gozdom.«
35. Od Kobala do g. Šilbarja: »Obrtniška ulica.«

Kraji Sv. Križ, Prihodi, Plavški Rovt in Hrušica ostanejo imena neizpremenjena in se ne bodo delili v ulice. Tablice z napisom teh krajev s številkami so že dospole, za mesto samo pa dospo v najkrajšem času.

Iz seje občinskega odbora v Ljutomeru

Občinski odbor je 17. t. m. razpravljaj najprej o ustanovitvi odbora za prehrano prebivalstva in vojske v izrednih slučajih ter izvolil vanj gg. Zemljiča, Höningmanna, Dijaka, Seršena in Sutoliča Ivana. Glede konjaške tarife, ki jo je predložila zadruga konjačev, je bil odbor mnenja, da je previsoka in jo je treba znižati na polovico. Za nastanitev sreskega načelstva plača mestna občina 10.516 Din, to je 40 odstotkov vsega zneska. Odslek za pregled občinskih računov je svoje delo opravil ter ugotovil, da so ti kakor tudi računi električnega podjetja do nekaterih malenkosti v redu. Zato predlaga, naj se odobrijo, kar se je zgodilo soglasno. — Kraljevska banska uprava je odobrila občinske takse, med katerimi je nekaj povsem novih. — Sresko načelstvo pa poroča, da ne bo dobil dovoljenja za vinočeti noben vinogradnik, ki ima zasajeno tudi šmarnico.

Glede kuriva in stanarine učiteljev je prispel odlok, da pripada vsaki učiteljski osebi stanarina in samo kurivo za poročence, z neučitelji omoženim učiteljem razen stanarine pa tudi za samca. — Na to je obč. odbor izbral pripravljali odbor za ustanovitev vodne zadruga, ki bi naj s časom izvedla potrebno regulacijo Ščavnice in Globetke. V tem odboru so gg.: Zemljič, Dijak, Rajb Jakob, Schmidt, Kraiz in Seršen. Občina Strožja vas, ki je v prvi vrsti zainteresirana na regulaciji, je pozvali, da sestavi tudi svoj pripravljali odbor. O akcijo se ob-

vesti tudi sresko načelstvo, da pozove še druge občine na sodelovanje. Izvolil se je tudi odbor za povečavo vodovoda, oz. vodovodne zadruga, v katerem so gg.: Sinigoj, Höningmann, Vilar, Schmidt, Kraiz in Kukovec Viktor. Za eventualno vojaško garnizijo bo mestna občina dala stavbišče brezplačno na razpolago. Za pobiranje davka na poslovni promet v mesarski obrti bo skrbela občinska pisarna. Odbor je nadalje sklenil, da popravi oz. očisti studenec pri kontroli sodov. Izjavil je, da je v principu za to, da kupi mestna občina za nastanitev sreskega načelstva privatno poslopje in ga primerno preuredi, ako se ji zagotovi odgovarjajoč državni prispevek. Odbor za imenovanje ulic in trgov mora do prihodnje seje pripraviti oziroma pregledati svoj predlog.

Za ugotovitev kako bodo posestniki ob Ščavnici in Globetki, očistili strugi teh potokov in sicer po naročilu sreskega načelstva, se izvolila dva občinska odbornika. Kjer še delo ne bo opravljeno ali pa le površno, tam ga bo opravila mestna občina na stroške dotičnih posestnikov. Nato je občinski odbor sprejel prošilko Antonijo Vučko v občinsko zvezo ter sklenil, da se pritoži proti odločitvi sreskega načelstva o neki drugi zadevi glede domovinske pravice. Zvezi slušatelj univerz v Ljubljani se je dovolila majhna podpora in prav tako Zvezi kulturnih društev. Občinski odbor je nato rešil še nekaj prošelj za podpore, sprejel vdovo bivšega pokopika Marijo Lebar v občinsko stanovanje ter sklenil pri slučajnostih, da popravi odcep kolodvorske ceste od banovinske, ki je v slabem vremenu vedno pod vodo.

Kmetijsko-nadaljevalno šolstvo ob severni meji

Se bolj ko drugod po širni naši banovini je ob naši meji kmet-nad. šolstvo, posebno v gospodarskem pogledu, potrebno.

Naš človek vedno gleda nemške sosede, kako se oni osamsvajajo na gospodarskem polju, a ni vedel, da je ravno šola tam mnogo k temu pripomogla, kajti oni pošiljajo svoje otroke v strokovne kmetijske šole, da potem pravilno in prav vodijo svoja posestva in gospodarstva, ki so vzor vsem. In to je prejšnja oblast v Mariboru uvidela ter organizirala kmet-nad. šole po naših selih. Ze prej so tu pa tam imeli take šole, a bile so brez načrta in le tam, kjer so bili ljudje, ki so imeli za to smisel. Kjer pa teh šol ni bilo, so se vršila razna predavanja strokovnjakov, da so ljudstvo zainteresirali za panogo, ki so bile bolj zanimare.

V letu 1928 se je tudi v St. Ilju v Slov. gor. ustanovila kmet-nad. šola. V odbor so vstopili možje, ki so se zato zanimali in takoj prvo leto je vstopilo nad 20 fantov. Vodja šole je od vsega začetka tamk. učitelj Adam Sardoč, kateri neumorno dela na meji nad deset let.

Lani je zapustilo 16 fantov šole, ki že sedaj kažejo prav veliko zanimanja in veselja do domače grude in poskušajo delati po navodilih in naukih, ki so jih dobili v tej šoli.

Letos pa je bil zaključek drugega letnika, t. j. onih, ki so začeli lani. Teh je bilo 11.

Kraljeva banska uprava se za te šole posebno zanima, ker je poslala k zaključku svojega zastopnika g. svetnika prof. Krošlca. Načelnik kmet-nad. šole je bil domači g. župnik svetnik Vračko, kateri poučuje tudi na tej šoli. Njegova zasluga je, da ta šola obstaja.

Po pozdravu je podal svoje obširno poročilo vodja šole g. Sardoč, ki se je zahvalil kralj. banski upravi za pozornost. Nato so fantje pokazali, kaj so se naučili. Gg. učitelji so znali najti pot v njihova srca.

Nato je povzel besedo g. svetnik Krošl, ki je ponovno fante vzpodbujal in se veselil njih napredka.

Na koncu pa se je zahvalil eden tečajnikov v lepih besedah odboru in trudu učiteljstva. Nazadnje so fantje dobili spričevala in v spomin vsak po eno brošuro (Breskov in marelica).

Vzrok, da ni več obiskovalcev je pač ta, da tu ni velikih slovenskih kmetov. Večino tvorijo viničarji. Veliki posestniki so le Nemci, ki so se naselili še pred vojno in dvolastniki. Naš človek gre v bližnji tovarni in na železnico, da poleg svojega malega posestva še nekaj zasluži, da more shajati in preživljati sebe in obilno družino.

Pomen teh šol je tudi v narodnem in državnem pogledu velik. Fantje so bili po končani osnovni šoli pripuščeni sami sebi. Zaenkrat prihajajo samo tisti, ki imajo zato veselje. Počasi, ko bodo videli, da se je nekaj nauče in imajo koristi od tega, bodo še drugi prišli. Po ustanovitvi te šole pa je vez med šolo in domom še boljša, ker se učiteljstvo z njimi in starši večkrat shaja ter jim daje razna navodila in nasvete. Če bi ta šola nič drugega ne nudila kot samo to, bi bilo tu na meji dovolj. V šoli so fantje slišali tudi o postanku naše države in dinastiji ter o Slovanstvu sploh, kar fantje prej niso slišali. S tem se fantom utrdi in vzbuja ljubezen do vsega, kar je našega. Ob meji bi moralj povsod ustanavljati take šole. Sprva gre bolj težko, a vendar gre, ker na ta način pride učiteljstvo in podeželska inteligenca s fanti v ožji stik. Naj živi kmetška šola in kmetški stan ter z njim močna država!

Zdole pri Brežicah

Slavnost. Dne 19. t. m. je imela naša župnija slavnostni dan. Naš č. g. duhovni svetnik in župnik Alojzij Šoba je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda. Po nalogo g. sreskega načelnika mu je izročil odlikovanje g. župan. Za svoje marljivo in vestno delovanje bodisi v cerkvi, šoli in tudi pri drugih korporacijah je v resnici zaslužil to visoko odlikovanje. 1. maja bo preteklo 33 let, odkar izvršuje svoj duhovniški poklic na Zdolah. Vsi župljani in občani mu želimo, da bi obhajal še 50-letnico župnikovanja na Zdolah.

Cuida: Farnmor

Roman

55

Poleg tuje primesi je bilo Lucijino obličje podobno prijaznim potezam njenega očeta. Vendar pa je ležala na njem neka senca otožnosti, ki je bila brčkone posledica očetovega žalostnega konca. Ta senca je Farnmora vselej bolešno in očitajoče opominjala njegovega greha. Tudi zdaj ga je njen obrazek spomnil preteklosti. Tako je bil zatopljen v misli, da se je zdržnil od strahu, ko je poleg njega sedeča mati izpregovorila:

»Lucilia kmalu ne bo več otrok.«
 »Za božjo voljo,« je odgovoril, »pusti, naj ostane otrok čim dlje možno!«
 »Za to nimam moči. V prihodnji uri se utegne popek razvesti.«
 »Prekleta tista ura!«

Lionel Caryll, ki je slišal te besede, je začudeno pogledal Farnmorovo obličje; ni vedel, da je bil ta vzklik samo izraz globoke želje, da bi mogel s svojo roko voditi njeno življenje. Bal se je, da ne bi kdo drug ogrožal njeno veselost in srečo.

Lucilia ni mogla razumeti besed, ki so jih o njej govorili, toda slišala je glas in zdramila se je iz svojih

sanj. Naglo je vstala, pristopila k Farnmoru in sedla z otroško ljubkostjo k njegovim nogam na stolček.

»Nekaj bi vas rada prosila, lord Cecil,« je začela zaupno.

»Mene, Lucilia? Saj veš, da ti je vselej že vnaprej dovoljeno vse, česar prosiš.«

Veselo se je nasmejala.

»No dobro, pa me vzemite v Erlebro s seboj.«

»Kaj hočeš v Erlebro?«

»Vaš grad je to, zato ga imam tako rada. Tudi sem že toliko slišala o njem govoriti in brala sem o njem. Tisti samostani in gozdovi so gotovo nekaj izrednega. Rada imam starodavne legende, nanašajoče se na grad. Torej, dragi, dobri lord Cecil, ali me boste vzeli včasih s seboj tja? Saj ni tako daleč!«

Njene pohlevne, vesele besede so mu bili vbodljaji v srce. V Erlebro naj jo vzame s seboj. Tam se je začela strašna žaloigra, po kateri je osirotela. Vsak kamen ga je tam spominjal na njenega očeta. Kar streslo ga je pri tej misli. Ker ji ni mogel odbiti prošnje, jo je potolažil, da se to zgodi nekoč pozneje.

Valdor, ki je medtem končal igrati, je vstopil v salon in slišal Lucilijino prošnjo ter videl Farnmorovo zardro, ko je obnavljajoče se odgovoril varovanki. Tema se je začudil.

»Vaša varovanka je lepa kakor jutranja zarja,« je rekel Francoz, ko sta se pozno v večer izprehajala pod

lipami in kadila. »Spominja me nekoga — toda koga? Ali mi ne bi morda vi povedali?«

»Jaz?« je odgovoril lord Cecil s prisiljeno ravnodušnostjo.

»Dobro vem, da sem nekoč nekte videl podobno obličje,« je zatrjeval Valdor. »Morda sem poznal njene starše.«

»Morda. Toda oba roditelja sta ji že davno umrla, tako da bi se ju težko spomnil.«

»Wehsal! Wehsal!« je ponavljal Valdor in si napeljal spomin. »Pravite, da je ta mlada dama Ogrka po rojstvu? Saj mi ne boste zamerili, ker sem tako rado-veden?«

»Prosim vas, Valdor,« je rekel Farnmor s hladnim nasmeškom.

»Napravil sem si svoje mnenje o pokolenju gospodične. Moja domišljija je šla tako daleč,« je priznal, »da sem jo imel za vašo bližjo sorodnico. Spočetka sem mislil, da je vaša hčerka, Farnmor.«

Minister se je glasno zasmel. »Dragi gospod, kako ste prišli na to misel! Ze okolnost, da stanuje mlada dama v hiši moje matere, bi vas morala odvrniti od takih misli.«

Grof se je zasmel. »Seveda, seveda! Pa še eno vprašanje, lord! Zakaj ste ji odbili prošnjo, da bi jo vzeli s seboj v Erlebro? Sam bi vas najrajši zaprosil, da bi napravili kratek izlet tja.«

Jz Dravske banovine

d Ban dr. Drago Marušič danes ne bo sprejemal strank. (AA.)

d Uradni član Sreskega gremija trgovcev v Celju za člane trgovce v gornjegrskem srezu bo v soboto 25. aprila t. l., in sicer v Gornjem gradu v posebni sobi gostilne ge. Šarbove od 9. do 12. ure predpoldne, v Mozirju pa v posebni sobi hotela pri Pošti od 14. do 16. ure.

d Gremij trgovcev za srez Kranj ima svoj 12. redni občni zbor dne 29. aprila 1931 ob 13. uri v Narodnem domu v Kranju z običajnim dnevnim redom.

d L. M. Škerjančeva skladba »Sonatina da camera« za godalni kvartet, ki je imela v poslednjem času jako velik uspeh na koncertih v Češkoslovaški in Nemčiji, bo izvajana v ponedeljek 27. t. m. v mali dvorani Konzerthausa na Dunaju. Izvaja jo Zagrebški kvartet na svojem koncertu, ki se vrši pod pokroviteljstvom našega poslanika ministra Grge Andjelinovića. Na sporedu so poleg tega tudi še kvarteti Odaka, Baranovića in Papandopulo-Pečića.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobiljeno perilo v najlepšo izvršitev. 398-1

LE »PAN« OVRATNIK VAS NAPRAVI ELEGANTNEGA. 943-6

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 763, termometer 7-8, relativna vlaga 72%, tlo, deloma oblačno, dež (13 mm). V Mariboru je kazal barometer 761-8, termometer 7-2, relativna vlaga 38%, smer vetra NW, oblačnost 10, dež (1-4 mm). Deževalo je tudi v vseh drugih krajih v državi. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 15,7, v Mariboru 12-2, najnižja temperatura je bila v Ljubljani 5-8, v Mariboru 6-3, v Zagrebu 7 in v Beogradu 8-1.

Ljubljana

Petek, 24. aprila 1931, Jurij. Pravoslavni: 11. aprila Antina.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

■ Davkoplačevalci, ki so podvrženi v letu 1931 plačevanju zgradarine, pridobnine, rentnine in družabnega davka, se opozarjajo, da njih je plačevati po predpisu iz leta 1930. Podrobna navodila so razvidna v razglasu, ki je nabit na mestni deski od 21. aprila do 15. maja 1931.

■ Mladinska telovadna akademija Sokola I. na Taboru se vrši v nedeljo 26. t. m. ob pol 16 uri v veliki dvorani sokolskega doma s sledečim sporedom: 1. godba; 2. simbolične proste vaje ženske dece s punčkami; 3. skupinske vaje s palicami moške dece; 4. vaje na gredeh ženske dece; 5. godba; 6. kovač, vaje s petjem moške in ženske dece; 7. konjički, simbolične rajalne vaje ženske dece; 8. godba; 9. vaje s krogom, moška deca. Spored se nato nadaljuje pri pogrnjenih mizah s pogostitvijo sokolske dece, staršev in prijateljev mladine. Pri čajanju bo naslednji spored: 1. godba; 2. deklamacija; 3. valček v paru; 4. zabe, recitacija; 5. harmonikar izvaja najmlajši in najboljši harmonikar; 6. deklamacija; 7. pevska točka; 8. ceciban in čebelica; 9. godba. Vstopnine ni, pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki za kritje režijskih stroškov. Vsi prijatelji mladine vljudo vabljeno. Zdravo!

■ Ljudska univerza za obrtniške vajence. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, 27. aprila 1931 ob pol 19. uri v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti št. 20., XVIII. vajensko predavanje. Predava gospod prof. Janko Mlakar o temi: »Naše planine« s skioptičnimi slikami. — Vstopnina je prosta. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki. To predavanje, ki bi se moralo vršiti že dne 20. t. m. je bilo vsled tehničnih ovir preloženo na 27. t. m.

■ Veliki koncertni aparat je združila naša gledališka uprava za svoj III. simfonični koncert, ki bo v petek, 1. maja v veliki unionski dvorani. Nastopijo solisti: altistka gospa Bernot-Golobova in baritonista Milan Jug in Anton Petrovič. Operni orkester je pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Matice, sodeluje pa tudi kompletni Matični ženski in moški zbor. Program je velezanimiv. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

■ Društvo »Dom slepih« v Ljubljani ima v četrtak dne 30. aprila 1931 ob 6. uri zvečer v posvetovalnici mestnega magistrata svoj redni letni občni zbor. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu sprememba pravil. K občni udeležbi vabi odbor.

■ Händel »Samson«, oratorij, ki spada med največ izvajane Händlove oratorije, bo na sporedu 4. maja. Izvaja ga ljubljanska »Sloga« v Unionu. Vstopnice bo prodajala Matična knjigarna. Sodeluje kvartet solistov, mešan zbor in orkester.

■ Pevski zbor Glasbene Matice. Drevi ob 20. uri vaja mešanega zbora v »Unionu« (ne v operi).

■ Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva za Slovenijo opozarja svoje člane in prijatelje ponovno na zanimivo predavanje g. prof. dr. Hjalmarja Brocha, ki bo danes na 8. rednem sestanku sekcije ob 18. uri v predavalnici Mineraloškega inštituta Aleksandrove univerze. — Vstopnine ni. Vabljeni vsi!

■ Iz bolnice. Podpreglednik finančne kontrole v Mokriongu Kralj Franc se je vozil na službenem potu s kolesom. Pri tem mu je na

mokri cesti zdrčalo ter se je pri padcu zlomil levo ključnico. Ključavničarja v Strojnih tovarnah in livarnah Ivana Papelja je doletela pri delu težja nezgoda. Ko je pilil železo, mu je odletel kosček v desno oko.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Neža Indihar, 47 let stara, zasebnica; Marija Turk, roj. Pavlin, 52 let stara, soproga železničarja, Poljanska cesta 19; Januarius Detela, 65 let star, sprejemnik mest. dohodarstv. urada, Celovška cesta 94; Franc Čarman, 73 let star, sluga, Galjeviča 160. Blag jim spomin! Zalujojim naše sožalje!

Maribor

m Delo Nemcev na meji. Avstrijski Nemci posvečajo v zadnjem času vedno več pozornosti svojim obmejnim krajem, posebno onim, ki so naseljeni s Slovenci. Tako so sedaj poslali k Sv. Duhu na Kobanskem 20 zložitljivih postelj, katere so namestili v avstrijski šoli, kjer so na razpolago izletnikom, ki v vedno večjem številu posejajo našo mejo.

m Rezultati ljudskega štetja v Studencih. Popisovalni odbor v Studencih je v sredo dovršil delo in objavil rezultate ljudskega štetja. Naše vesti o skoro 9000 prebivalcih so se nanašale na Studence in Pobrežje, torej na vso neposredno južno okolico Maribora. Studenci sami štejejo 4335 prebivalcev. Od leta 1921 je občina narasla za 735 duš ali 17-2%. Hiš je 441, prirastek znaša 101 novo hišo ali 22-9%. Zanimivo pa je da je v Studence pristojno le 1531 prebivalcev, v Maribor 495, ostali pa drugam. Tujih državljanov je 187. Večinoma so to Primorci in Korčaci. Nemci, ki so leta 1921. tvorili še 12-58%, so padli sedaj na 2%.

m V Vuzenici v Dravski dolini so pri sedanjem ljudskem štetju našli 1775 ljudi, in sicer 875 moških in 900 žensk. Slovencev je 1711, Srbohrvatov 4, Nemcev 56, ostali 4. Družin je 329, gospodarstev 225, hiš pa 285.

m Članom »Meje!« člani in članice »Meje« se naprošajo, da oddajo knjige za obmejne knjižnice v klubovem lokalni (Narodna obrana) v Grajski ulici št. 5. Tam je na razpolago tudi vpisna knjiga.

m Izlet Ljudske univerze v Studencih. Ljudska univerza v Studencih bo priredila o Binokstih izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Spotoma si bodo izletniki ogledali tudi elektrarno na Fali.

m Nova počitniška postojanka. Rdeči križ v Studencih bo poslal letos večje število otrok na letovanje k Sv. Duhu na Ostrem vrhu.

m Cercle français. Gospod Marc Vey, profesor francoske književnosti na ljubljanski univerzi je zadržan in v soboto ne bo predaval. Pač pa bo jutri ob 16. uri v »Vesni« mladinska predstava s petjem, rajanjem in deklamacijami učencev in učenk otroških kurzov krožka in nižjih razredov državne realne gimnazije. Vabijo se posebno starši.

m Sezija na Počitniškem domu pri Sv. Martinu na Pohorju. Na Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju bo otvorjena letošnja sezija 13. junija. Vse priprave gospodarskega značaja za poslovanje kolonije so že v teku, v pripravi je tudi gradba velike steklene verande, ki bo dobro služila kot obednica ob slabem vremenu in kopalni bazen ob potoku, ki teče na posestvu Počitniškega doma. Letos se bo sprejelo po sto otrok v treh skupinah, in sicer otroke in mladino obojega spola iz nemovitih in srednjih slojev v starosti od 7—15 let. Pri sprejemanju bo odločevalo poleg drugega zdravnikovo mnenje ter se bodo upošteili pred vsem slabotni, gorskega zraka potrebni otroci. Prijave sprejema društveno tajništvo v Strossmajerjevi ulici št. 26 (Banovinski dežji

dom) in Zdravstveni dom v Koroščevi ulici št. 3, in sicer do 15. maja za vse skupine. Na poznejše prijave se bo oziralo le, ako bo še dopuščal prostor. Tam se dobi na zahtevo prospekt, v katerem so razvidni podrobni sprejemi in drugi pogoji.

m Izleti »Meje«. Klub SPD Meja bo priredil v prihodnjem času sledeče izlete v obmejno ozemlje, pred vsem na Kobansko: dne 10. maja k Sv. Pankraciju (900 m). Istega dne bo tam cerkvena slavnost in obletnica otvoritve nove planinske koče. Dne 24. maja izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu (907 m). Tam bo predavanje in cerkvena slavnost. V juniju na Kaplo (832 m), kjer bo otvoritev nove knjižnice in predavanje. V juliju v Pernice (1060 m), kjer bo tudi predavanje.

m Iz gledališča. Danes ob 15. uri popoldne se bo v proslavo Finžgarjeve 60-letnice odigrala za dijaštvo njegova drama »Veriga«, Cene 2 do 7 Din. Pred predstavo bo govoril pisatelj prof. dr. Ivan Dornik. Jutri, v soboto ob 17. uri bo otroška predstava pravljnice igre »Začarana žaba«. V nedeljo bo ob 15. uri za okoližane predstava Kalmanove operete »Cirkuška princesa«, zvečer pa bo zadnja repriza komedije »Leseni konji«.

m Gostovanje Marice Lubejeve. Priljubljena zagrebška subreta gd. Marica Lubejeva, ki je v poslednjem času nastopila s uspehom v zvočnem filmu, bo gostovala kot Silva v Kalmanovi opereti »Čaršaska kneginja« v torek, dne 28. t. m. Rezervirajte vstopnice!

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Avtobusna zveza z Mariborskim otokom. Dne 1. maja bo ob enem s otvoritvijo letnega kopalnišča uveden tudi redni avtobusni promet med Glavnim trgom in Mariborskim otokom. Ker so se lani stalno pojavljale razne pritožbe, je Mestno avtobusno podjetje naročilo sedaj še nov avtobus znamke »Saurer«, ki se bo uporabljalo samo za to progno. Novi avtobus bo imel 30 sedežev in bo najmoderneje opremljen.

m 4 milijone Din za nadure. Po mestu krožijo fantastične vesti, da morajo podjetniki izplačevati ogromne vsote delavcem za 50% povisek nadurnega dela, ki jih delavci zahtevajo za pretekli čas. Kdo vesti širi, se sicer ne da točno dognati, in tudi ne v kakšne namene. Dejstvo pa je, da so te govornice prav tako neosnovane, kakor novice, da je bila odpovedana služba 2000 tekstilnim delavcem, kolikor jih niti vseh skupaj v Mariboru ni. Zadnje dni so izbruhnile celo govornice, da bo morala samo ena največjih mariborskih tekstilnih tovarn izplačati delavcem za nadure nič manj ko 4 milijone dinarjev in da je radi tega njen obstoj v resni opasnosti. Prav dotična tovarna pa ni izplačala za nadure niti par tisoč dinarjev, tako da niti v poštev ne pride. Očividno imajo govornice tendenčne namene proti delavskemu gibanju za nadure.

m Pobeg. Slavku Tičarju, trgovcu s kurivom v Jezdarski ulici je 10. t. m. pobeignil 20-letni gluhomoni delavec Štefan Vuzem. Bil je pri njem zaposlen 15 mesecev. Kam je izginil, ni znano.

m Nesreča v gramozni jami. V Poševi gramozni jami se je v sredo posul velik plaz gramozna na 45-letnega delavca Josipa Postružnika in ga skoraj popolnoma posul. Rešili so ga sodelavci in poklicali rešilni avto, ki ga prepeljal v bolnišnico. Postružnik je dobil nevarne notranje poškodbe.

m Vlom. V noči od srede na četrtek so neznanec vlomili v pisarno tvrdke »Medicus« v Kopitarjevi ulici 12 in ukradli razne gumijeve predmete v vrednosti 2620 Din. Vloma je osumljen nek moški, ki se je tamkaj potikal in katerega je opazilo več pasantov.

m Tatvina. V sredo je neznanec prišel v stanovanje šivilje Marije Ernejškove na Slomškovev trgu št. 16 in ji iz kuhinje ukradel 260 Din vredne čevlje ter iz plašča, ki je tam visel, denarnico z 28 Din.

m Aretacija. V sredo so bili v Mariboru aretirani: Neža P. radi vlačuganja in suma tajne

prostitucije, Jožeta L. radi prevare, Anton T. radi pretepa, Franc G. radi splošnega suma, Ivan A. radi hujskanja rekrutov, Jožef S. radi goljufije in Emerik P. radi pijanosti in razgrajanja.

Gelje

■ Glasbena Matica v Celju priredi svojo XI. glabeno matinejo v nedeljo 26. aprila v mali dvorani Celjskega doma. Na koncertu nastopi gd. Anita Mezelova s solospeli Lajovica, Pavčiča, Stritofa in R. Straussa. Člani učiteljskega zbora Glasbene Matice ga. Mirca Sancinova (klavir), g. Dušan Sancin (vijola) in g. Karlo Sancin (glosli) bodo poleg drugega tudi izvajali Corellijevo sonato ter Mozartov trio.

■ Adapejce in novi obrati. Pri sreskem načelstvu so zaprosili: Cilenšek Marija za trgovino z mešanim blagom v Kamencah št. 19, občina Braslovče; Bač Rudolf za branjarjo v Mariji Reki št. 27; Peperko Ivan za gostilno v Vezovju št. 1, občina Kozje; Oberžan Ivan za adapejce pekarnar v Zavodni št. 33; premogokopu v Drobmem dolu je dovoljena gradnja električne centrale.

■ Hmeljarska prodajna zadruga, ki se je nedavno ustanovila in bo imela svoj sedež v Zalau, ima svoj prvi občni zbor v nedeljo 25. t. m. ob 8-30 v mali dvorani hotela »Evrope« v Celju. Na dnevnem redu je volitev načelstva in nadzorstva, nekatere druge važne zadeve za drugo in slučajnosti. Hmeljarji, ki se želijo pristopiti k zadrugi, storijo to še lahko pred začetkom občnega zbora.

■ Smrtna kosa. V javni bolnici je 23. t. m. umrl 75-letni prevzičkar Teržan Fran iz Zagorja v šmarškem srezu. — Za Kresjio št. 16 je umrla 15 mesecev stara hčerka delavke Novak Marja.

■ 200 zidarjev in 150 dnuarjev dobi delo. Stavbenik g. Korošec Drago v Celju št. 7, pošta Smarjno ob Paki, je obvestil Borzo dela v Celju, da potrebuje 10 polirjev, 200 zidarjev in 150 dnuarjev, s katerimi bi odriuil v Skoplje, kjer se bo gradilo 2000 hiš za naseljenice iz vse države. Zidarji bi si morali sami kuhati in bi morali radi tega vzeti s seboj kuharsko in jedilno orodje, kakor tudi odeje in slične potrebšćine. Ker morajo biti hiše do zime gotove, naj se zainteresirani čim prej javijo pri celjski borzi dela, kjer dobe tudi natančnejša obvestila.

■ Kompanjona je iskal, pa je moral v zapor. Trgovski pomočnik K. F. iz Ljubljane se je v torek z avtolaksijem pripeljal v Celje ter šel k neki stranki svoje tvrdke in ji pripovedoval, da mora prevezti na celjskem kolodvoru vagon Bač-čevlje, za kar potrebuje 5000 Din, ki jih mu naj stranka posodi. Kot protiuslugo pa bo K. vzel stranko kot kompanjona v neko nov podjetje, ki jima bo neslo 15.000 Din na mesec. Ker se je stranka ta ponudba zdelo precej sumljiva, je zadevo prijavila policija, ki je podjelnega fanta zaprla radi poskusa sleparstva. Vse njegove navedbe so se namreč izkazale kot nesresnične, vrhu tega pa je še soferju, ki ga je pripeljal iz Ljubljane, ostal dožan 750 Din.

Novo mesto

Nočni napad. Ko se je v enem zadnjih večerov vračala gospodična Tili Praprotnikova domov na Grm, jo je med potjo bolj na samoti ustavil neznan tujec z vprašanjem, kje je Gotna vas. Gospodična mu je pokazala z roko, v kateri je držala ročno torbico, ki jo je tujec nepričakovano iztrgal iz rok in pobeignil. V sredo je bila v mestu že izvršena neka aretacija, ki je baje s tem nočnim napadom v zvezi.

Starčkova nesreča. Sivolasi upokojeni sodni oficijal g. Anton Milavec je v lastni sobi tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo nad kolonom ter so ga morali prepeljati v bolnico.

Pogorela je gospodarska lopa in obžgal se je poleg stoječi kozolec posestnika Jožeta Mesojedca v Češči vasi tam za egehuško hosto. — Požar je nastal iz tekih ogorkov, ki so bili pomešani med pepel, ki ga je gospodinja navadno tam odgalaga. Prihitela je požarna bramba iz bližnje Prečne, še bolj pa je gasil sveti Florjan, ki je kar škafoma zhlval dežnico na pogorišče in prihranil ljudem mnogo truda. Ognjegasi so preprečili veliko nesrečo požara, ki bi se bil lahko raztegnil na vso vas.

Pomlad prihaja letos izredno počasi tudi v našo dolino. Polahko zelene vrbe ob Krki, kolanjajo po drevoredih brste in kažejo nabrekli popje, grmičevje po vrtovih in nasadih, pa po bregovih. Lastovke so že dalj časa med nami, večkrat so se med tem že zbirale, kot bi hotele spet odleteti, ker zrak je povsem jesenski, hladen in vlažen. Pravi april. Petkrat na dan solnce, pa spet dež. Krka in pritoki so močno narasli ter se skalili.

Knjigo o Gorenjski pripravljala znani založnik in izdajatelj brošure »Dolenjska metropolo Novo mesto« g. Karel Mahorčič. Rokopisi so že zbrani, velika je tudi že sedaj subskripcija in to celo v Ameriki. Knjiga bo večja in mnogo popolnejša od svoje dolenjske predhodnice. Izide v početku meseca junija.

Osebnost. Sodnik Emil Puerber ter sodni pripravnik Vladimir Punčuh sta v isti lastnosti prestavljena s 1. majem k okrožnemu sodišču v Mariboru.

Olepševalno društvo je imelo v torek zvečer sejo, kjer se je sklenilo napraviti nov nasad ob Krki. Takoj se bodo naročile potrebne sadike. Dosedanji že lepo razviti nasad je zlobna roka, kot smo že poročali, o veliki noči pokončala. Tujskemu prometu se posveča vedno večja pažnja. Novo mesto se bo udeležilo tudi tujsko-prometne razstave na velesajmu jeseni v Ljubljani. Učitelj Viktor Pirnat je že od občinskega odbora pooblaščen izvesti tozadevno akcijo, ki jo hoče izpeljati skupno z Olepševalnim in tujsko-prometnim društvom v Novem mestu. Predvsem se bo naročil pri specialistu umetniku diorama novomeške krasne okolice, oskrbelo se bo kopicjo lepih slik in še marsikaj, da bomo dostojno zastopani in da nas svet slednjic spozna, ve ceniti ter tudi upoštevati. Uspeh reklame se bo kaj hitro pokazal in postoteren bo dobilo mesto oziroma meščani nazaj vse tozadevne izdatke, ki v take svrhe niso nikdar dovolj veliki, ker niso nikdar izgubljeni. Mnogo lepih načrtov ima naše društvo, vse za olepšanje milega bivališča, v veselje domačinu in tujcu ter v vabo naravnih lepote željnega potujočega občinstva.

Jz drugih banovin

Najtežje je umoriti prvega ..

Razprava proti Razbojniku Mediću.

V šibeniku se nadaljuje razprava proti razbojniku Todoru Mediću. V torek in sredo so bile zaslišane priče, predvsem neki Jakov Vrvoja, ki Medića najbolje obremenjuje.

Vročlja je Medića peljal do hiše umorjenega Volarevića, katerega so spremljali njegovi pajdaši. Volarevića so zvezali z žico in ga odpeljali v bližnji gozd, kjer je globok vodnjak. Tedaj je Volarević spoznal, kaj razbojniki nameravajo. Legel je na tla in ni hotel naprej. Medić in neki Ernjak sta ga začela točiti po glavi, nato so ga pa odnesli do vodnjaka, kjer so ga najprvo oropali, potem pa vrgli v vodnjak. Vročlja je pripovedoval kako je spoznal razbojnika Medića in kako ga je ta nagovarjal, naj postane član njegove razbojniške tolpe. Dal mu je tudi navodila, po katerih naj se ravna v svojem novem poklicu. Medić mu je zatrjeval, da je najtežje ubiti prvega človeka, potem pa gre vse samo od sebe. Rekel je tudi, da ga peče vest, da je Volarevića ubil.

Priča je izjavila, da glavno krivdo ne nosi Medić, temveč Volarevićev svak, ki je Medića najel za umor. Na sestankih so se razbojniki razgovarjali o ljudeh, katere bi se izplačalo oropati. Ugotovili so, da so to Amerikanci, t. j. domačini, ki so se vrnili z dolarji iz Amerike. Po izpovedi te priče je Medić stopil bliže k Vročlji in mu zabrusil v obraz: »Ni res kar govoriš!« Nato so bile zaslišane še druge priče in je pri tem prišlo do burnih prizorov med njimi in razbojnikom Medićem. Po prečitaniu poročila vojaških oblasti, ki so potrdile, da Medić ni bil v uniformi, ko so ga aretirali, temveč je bil oborožen samo s karabinko, je bila razprava po umoru kmeta Volarevića zaključena.

b Revolverski napad v fotografskem ateljeju. Iz Dubrovniške poročajo: V fotografskem ateljeju Toth je bil izvršen atentat na gospo Toth. — Dopoldne je prišel v atelje nekdanji pomočnik Mladošič in je 5-krat ustrelil v revolverjem na gospo ter jo dvakrat zadel, na-

kar je pobeignil. Go. Toth so nezavestno prepeljali v bolnico. Atentatorja so prijeli. Atentator je izpil stekleničico lizola in so tudi njega spravili v bolnico, vendar pa je izven nevarnosti.

Občinski uradnik, ki je stradal 130 dni

Pred nedavnim časom je vzbujal v Beogradu veliko pozornost Rus Suvorin, in ki je zdaval ljudi s pomočjo stradanja. Ker je nekaj njegovih pacientov žalostno končalo s smrtjo predno so ozdraveli, je moral Suvorin pred sodišče, ki mu je seveda prepovedalo zdravljenje s stradanjem. Po Suvorinovi metodi se je pa vkljub temu zdravil neki Vojislav Tomić, občinski uradnik iz Vranja. Bil je težko bolan na želodec, Zdravil se je z vsemogočimi sredstvi, a nobeno ni pomagalo. Zdravniki so mu kar naprej povedali, da je njegova bolezen neozdravljiva. Tedaj se je Tomić odločil poskusiti s Suvorinovo metodo stradanja.

Devetnajstega aprila 1929 je pričel stradalno kuro in vzdržal brez jedi 50 dni, 51 dan po stradanju si je privoščil kar 50 pomaranč. Njegova bolezen se ni dosti izboljšala. Zato je začel z drugim stradanjem, ki je trajalo 40 dni. Ležal je v postelji in zavilj tupatam nekliko sadja. V roku mu je prišla tedaj tudi knjiga nekega angleškega zdravnika, v kateri razlaga ta stradanje kot najboljšo zdravlilo. Shušal je tako, da ga prijatelji niso več poznali. Tudi onemogel je tako, da se v postelji skoro ni mogel premakniti. Bila ga je sama kost in koža. Dobil je neverjetno tanko in popolnoma prozorno kožo, vendar je vztrajal in začel nekaj mesecev po drugem stradanju s tretjim stradanjem, ki je trajalo 40 dni. Šele po treh mesecih je vstal iz postelje in počasi začel uživati posebno hrano ter se kmalu tako opomogel, da je mogel hoditi in delati. Med stradanjem je užival samo limone. Danes se Tomić počuti izbornost, opravlja svoje delo in zdravniki, ki so ga po stradanju preiskali, so mu dali izpričevalo, da je popolnoma zdrav.

Besnenje brezposelnega alkoholika

Pijan družinski oče skuša obesiti svojo ženo, nato pa še sam poizkusil samomor.

Ljubljana, 23. aprila.

Alkohol je strup, ki je povzročil na svetu že mnogo gorja. Govoreč primer za posledice preobilenega zavzete alkohola se je zgodil pred večerajšnjim v Trnovem. Brezposelni delavec Pavšič Martin, 41 let star, stanujoč na Trnovskem pristanu št. 3, je prišel okoli 22. ure popolnoma pijan domov. Njegova družina, žena in otroci, so že počivali. Pijani mož je začel razgrajati, potegnil nož in začel z njim groziti družini. Nato je brez vsakega povoda začel pretepati svojo ženo in metati otroke ob tla. Mož je radi preobilenega alkohola tako podivjal, da je hotel svojo ženo obesiti. Napravil je že zanjko in jo skušal vreči ženi za vrat. Ubogi ženi in otrokom se je končno posrečilo, da so pobegnili skozi okno. V samih srajcah in bosih so prihтели na stražnico in ostali tam toliko časa, dokler niso stražniki privedli pijanega Pavšiča.

S stražnice sta takoj odšla na stanovanje dva stražnika, udrla v sobo, kjer se jima je nudil nepričakovan prizor. V pijani nerazsodnosti si je zategnil Pavšič za vrat motvoz in se obesil na kljuko notranje strani vrat. Stražnika sta v poslednjem trenutku preprečila samomor.

Aretirani je izredno podvržen alkoholu in abusoluto ne skrbi za svojo družino, tako da jo mora podpirati mestna občina. Družina je vedno v stalnem strahu pred njim. Že pred šestimi leti je v pijanem stanju zabodel svojo ženo v levo ramo in je morala radi tega v bolnico. Od tedaj se ga vsa družina boji, kajti že dostikrat je mož grozil, da bo svojo ženo zaklat.

Ko so pijanega Pavšiča zaslili na stražnici, je izjavil, da je svojo ženo napadel, ker ga je pri vstopu v sobo njegov 11-letni sin udaril z metlo. Popolnoma nič se ne spominja, da je skušal izvesti samomor.

Državni pravdnik je proti groznemu očetu napravil kazensko ovadbo.

Paberki iz Rajhenburga

April je muhast pravimo, a letos je dosegel še prav poseben rekord. Že v soboto proti večeru je začel padati dež in je padal ves dan v nedeljo in ponedeljek, šele v torek proti jutru je prenehal. Seveda ni čuda, da je potok Bresternica, ki teče skozi naš trg, močna narastel, tudi Sava je pri Rajhenburgu zelo narasla.

V nedeljo 26. t. m. ob 15. uri bo gostovalo Sokolsko društvo iz Krškega v Sokolskem domu v Rajhenburgu z dramo »Golgota«. Za predstavo je živahno zanimanje, ker prave drame v Rajhenburgu že dolgo nismo videli. Veljale bodo vstopnice kupljene 12. t. m. za »Mežnarjevo Liziko«. Člani našega sokolskega odra pa bodo šli v soboto 25. t. m. v Krško, kjer bodo vprizorili veseloigro »Namišljen bolnik«, ki je doživela v Rajhenburgu precejšen uspeh. Predstava bo v Sokolski dvorani v Krškem. Našim vrlim igralcem želimo kar največ uspeha!

V rudniku na Senovem so začeli v ponedeljek z delom, katerega so bili rudarji neizrečeno veseli, pa tudi potrebni. Kmetovalci ne morejo prodati vina kljub neverjetno nizkim cenam; pojavili so se že vinotoči, pa še jih bodo otvorili. Vino se prodaja po 8 dinarjev za liter, kar seveda ni nobeden denar, če pomislimo na precej velika bremena, ki jih morajo plačevati lastniki.

V soboto 25. t. m. v pisarni rajhenburške občinske licitacije za prevoz pošte na progi Rajhenburg pošta — Rajhenburg kolodvor — Koprivnica pri Rajhenburgu. Pričetek prevoza je 1. julija t. l.

Tudi cesto, ki vodi skozi naš trg, so na nekaterih mestih razširili ali popravili.

Pretekli teden je odšlo od nas precej fantov k vojakom, katere moramo prav lepo pohvaliti. Niti enega pretepa ni bilo, pa tudi zmerni so bili v pijaci letos naši fantje. Le tako je prav!

Rajhenburčanje, ne smete pozabiti, da dobite vsako nedeljo »Jugoslovana« v trafikah g. Franca Roštoharja; stane samo 1 Din. — Sezite po njem!

Potovanje po zvezdi večernici

56.
Dušan je lezel vedno dalje in dalje v tesno luknjo, ki pa se je polagoma širila in višala. Dospel je naposled v večjo jamo in se — začudil. Po stenah so čepeli veliki hrošči, slični našim kresnicam, in se tako svetili, da je bilo v jami kakor v kakšni bajno razsvetljeni dvorani. Ta naravna podzemna dvorana je pa bila tudi zares lepa. Zlati in z diamanti posuti kapniki so viseli od stropa ter se dvigali od tal.

Izzivanje oproščenih morilcev

Pričetek velike razprave proti morilcem finančnega pripravnika Janko Resnika

Maribor, 23. aprila.

Danes ob 8:30 se je v porotni dvorani tukajšnjega okrožnega sodišča pričel velik proces proti 41-letnemu viničarju Vincencu Bezjaku iz Sv. Marjete ob Pesnici, 29-letnemu čevljarju Francu Klemensbergerju iz Partinja, 20-letnemu posestniškemu sinu Dominiku Jamerniku iz Vukovskega dola in 35-letnemu hlapecu Alojziju Golobu zaradi umora finančnega pripravnika Janka Resnika dne 7. septembra leta 1926 v Ceršaku ob Muri. Senat tvorijo predsednik svetnik Lenart in sodniki: dr. Zemljič, dr. Lešnik, Holšek in Azman. Obtožnico zastopa dr. Dev. Obtožence pa trije odvetniki, in sicer dr. Šnuderl Goloba, dr. Kumpatović Bezjaka, dr. Reisman pa Klemensbergerja in Jamernika. — Obtoženi so bili že dvakrat pred tukajšnjo poroto, danes pa stoji pred senatom. Današnji dan je senat porabil za čitanje obdolžnice in drugih spisov ter prva zaslišanja.

Kako so umorili Janka Resnika

Iz obtožnice je razvidno, da so obtoženi 7. septembra 1926 med 8. in 8:30 zjutraj, ko so se plazili z v Avstriji nakupljenim blagom po nekem jarku v gozdu med Spiljem in Ceršakom, srečali s finančnim pripravnikom Jankom Resnikom. Resnik jih je pozval naj se ustavijo in nameril nanje puško. Tihotapci so dvignili roke in prišli k finančnemu stražniku. Tedaj pa je Golob zagrabil stražnikovo puško in mu jo iztrgal. Klemensberger pa je navilil nanj in ga držal za usta ter ga napadel z bodalom, ki ga je snel z Resnikovo puško. Tudi Bezjak ga je zabadel, Jamernik pa, ki je bil takrat šele 15 let star, ga je držal za nogo, ko so ga vrgli že na tla. Resnikovo truplo so orožniki in finančni stražniki našli šele naslednjega dne ob potoku. Na glavi se mu je poznalo več udarcev s topim predmetom in cela vrsta vbojlijav na vratu, tliniku, pod pleči in na prsih. Na kraju, ki je bil daleč naokrog oškropljen s krvjo, se je poznalo, da se je bila srdita borba, ker je bil Resnik precej močan.

Prvo Jamernikovo priznanje

Poizvedbe so kmalu privedle na sled gori navedeni družbi. Tihotapec Bezjak se je skrival

in so ga izsledili šele 22. novembra 1926. — Dognali pa so, da so vsi štirje dne 6. septembra kupovali v Spilju tihotapsko blago in šli 7. septembra zjutraj čez mejo. Dne 1. decembra 1926 so na meji ujeli Jamernik, ako jo je hotel ravno prekoračiti. Pri zaslišanju, zakaj je hotel čez mejo, se je mladenič zagovarjal tako nerodno in je utemeljeval svoj namen tako zmedeno, da so orožniki začeli natančnejše izpraševati fanta tudi o zadevi umora. Mladenič je končno priznal in orožnike peljal na mesto umora ter natančno popisal, kako so umor izvršili. Iste izjave je ponovil tudi pred preiskovalnimi sodniki v Mariboru.

Porotniki so osumljence oprostili

Tako je na podlagi poizvedbe in preiskave prišlo do prve obravnave pred porotniki v juniju 1927. Ker pa je bilo treba zaslišati še nekaj novih prič, so proces odgodili. Obtoženci so skušali dokazati svoj alibi začasa okrog 11. ure, ker je komisija menila, da je bil Resnik umorjen šele pozno dopoldne. Pri ponovni porotni obravnavi v oktobru 1927 pa so si izpovedi prič tako nasprotovale, da se porotniki niso mogli prepričati o krivdi ali nedolžnosti in so vse obtožence oprostili.

Zločinci so priznali umor v 5 letih

Toda še celo po preteku 5 let je ostalo ljudstvo prepričano, da so današnji obtoženci v resnici krivi. Osumljenca Bezjak in Golob sta med tem časom ljudem nanigavala in celo naravnost priznala, da sta skupaj z ostalima obtožencema zares onega dne umorila finančnega stražnika Resnika in sta se baje še celo norčevala iz orožnikov in oblasti, ki jim doslej niso znale priti v okoli. Povedala sta tudi, da Resnika niso umorili ob 11. dopoldne, marveč že okrog 8:30 in ne z nožem, ampak z njegovim lastnim bodalom.

Zaradi tega in zaradi novih izsleditev je državno pravdništvu obnovilo proces proti vsem štirim. Za današnjo razpravo je vladalo zelo veliko zanimanje. Določeno je, da bo razprava trajala tri dni. Skoro gotovo pa se bo razlegnila še na prihodnji teden.

Krade ko sraka

Mlad tat, ki ne ve, kdaj se bo poboljšal

Sevnica, 22. aprila.

F. M., 20 let star fant, je že v svoji zgodnji mladosti prišel na slabo pot. Komaj 15 let star je bil prvokrat gost sodnih zaporov v Sevnici. Pozneje je moral delati pokoro v raznih zaporih celicah v Sevnici za svoje storjene grehe. — Pretekli teden je videl v prvem nadstropju osnovne šole v Sevnici odprto okno in je splezal po strelodvodu v sobo in pobral vse, kar se je dalo spraviti skozi okno. Vrednost ukradenega blaga je dosegla lepo svoto 800 Din. Roka pravice ga je zopet kaj kmalu izsledila. V svoji stari celici se počul zopet prav dobro, kar je pri prvem zaslišanju dokazal s tem, da je na vprašanje sodnika, kdaj se vendar že misli poboljšati, smehljaje odgovoril: »Ne vem.«

Živinski in kramarski sejem v Sevnici je bila prava polomija. Kljub lepemu vremenu ni bil obisk nikoli tako slab kakor ravno to pot.

Litija

Lovski blagor. Zdravnik dr. Ukmar v Litiji je ustrelil krasnega divjega petelina.

Ustanovitev fare. Dasiravno se nahajajo v Litiji vsi sreski in drugi uradi, pa kljub temu še nimamo svoje fare. Smo le podružnica šmarske fare, kjer je tudi sedež dekanije. Celokupna Litija je razdeljena v tri cerkvene teritorije na šmarsko, savsko in vaško faro. Imeli smo sicer župnika g. Kralja in z njim tudi redno nedeljsko službo božjo. Sedaj pa, ko je g. župnik odšel na Uršna sela, je postalo vprašanje ustanovitve lastne fare tako nujno, da smo ga primorani čimprej rešiti. Pokopavamo, krstimo in poročamo se v treh 2 do 3 ure oddaljenih cerkvah. V političnem pogledu smo s prikjučitvijo občin Hotič in Konj že mnogo na boljšem. Ustanovimo si še lastno faro, kar nam bo le v korist.

Sestanek za sodelovanje v radiu. Glede zadnjega sklepa Litijanov in zastopnikov društva, ki bodo sodelovali pri nastopu »Litija v radiu«, bo prihodnji sestanek vseh sodelavcev danes ob 20. uri v 6. razredu tukajšnje osnovne šole. Vabljeni vsi.

Od doma, ker so slovenske krvi...

Komaj nekaj dni je minulo, odkar smo poročali o zli usodi naših bratov ontran meje, ki jih s kruto roko žene iz solnčne Primorske, pa smo imeli priliko zopet videti v nedeljo na Jesenicah nov in prav podoben dogodek.

Zopet so prišli preko hribov od tam k nam mladi fantje, ki jim na rodni grudi ni več obstanka. Mladi fanti, telesno krepki, ne morejo zakriti svoje slovenske krvi, a na obrazu jim bereš, da so mnogo pretrpeli. Zopet ista pesem: tu smo prerajeni; kaj je svoboda, vemo sedaj!

Ljutomer

Mlekarna. G. Rajnar iz Krapja urejuje v hiši g. Verbniga lokal, v katerem bo imel mlekarino in prodajalno presnega masla.

Uspela prireditve. Podmladka Rdečega križa meščanske šole, ki se je vršila preteklo nedeljo v Katoliškem domu, je uspela navdse pričakovanje.

Zahvala. Podmladek Rdečega križa na mešč. šoli se prav toplo zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način, s prispevki, darili ali sodelovanjem pripomogli do lepega uspeha njegove dobrodelne prireditve.

Tržič

Ljudsko štetje je zaključeno. Tržič šteje sedaj 3238 prebivalcev, od teh je 1419 moških in 1819 žensk. Jugoslovanskemu državljanstvu jih pripada 3122, češkoslovaškemu 34, avstrijskemu 44, italijanskemu 25, nemškemu 6, švicarskemu 3, angleškemu 1, poljskemu 1, ruskemu 1, USA 1. Jugoslovanski narodnosti jih pripada 3157, nemški 64, madjarski 1, poljski 1, češki 1, švicarski 1, italijanski 8, ruski 1, angleški 1. Veroizpovedanje je naslednje: r. k. 3221, pravoslavni 9, evangelijski 5 in muslimanska 3.

Obrotno nadaljevalna šola ima ob zaključku ekskurzijski izlet v Zagreb. Odhod iz Tržiča bo v soboto 2. maja, povrnejo pa se na praznik sv. Florjana. Dovoljena je znižana vožnja, tako da se bo izleta lahko vsak udeležil.

Zakon o uradnikih (U. Z.)

Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku dobite v upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče štev. 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din Za poštino Din 1 v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

Jesenice

Smrt ugledne matere. Po daljši težki bolezni je preminula v nedeljo zjutraj vzorna žena — mati gospa Frančiška Ogrič v svojem 69 letu trudapolnega življenja. Pokojna je bila blaga, skrbna in vzorna mati, dobra gospodinja in nacionalna žena. Njeni sinovi, hčere in zeti so agilni delavci jeseniškega Sokola. Kako je bila priljubljena, je pokazal pogreb, ko so jo v torek proti večeru spremili v res častnem številu k večnemu počitku na tukajšnje mestno pokopališče. Pevsko društvo »Sloga«, ojačeno s pevci Sokolskega pevskega zbora, je zapelo par žalostink pokojnici v slovo, sokolska godba na pihalu pa je med sprevedom svirala žalostinke. Bodi pokojnici ohranjen časten spomin, hudo prizadetim pa naše iskreno sožalje!

Vprašanje župana. »Jugoslovana« je že poročal o ostavki jeseniškega župana gospoda Čuferja Andreja. V zadnjih dneh se o tem zelo veliko govori pri nas. Optimisti smatrajo, da se bo stvar ugodno rešila, dočim pesimisti vidijo velike zle posledice, ki bi zadele občino po odstopu g. Čuferja, ki je bil objektivno priznana dober gospodar ter previden in uviden predstojnik občine.

Vreme. Pri nas vlada že več dni pravo aprilovo vreme! Dežuje, pota so silno slaba; na vrhovih bližnjih hribov pa leži še sneg!

Sokolska akademija. Jeseniško sokolsko društvo bo priredilo 2. maja pestro telovadno akademijo, na kar opozarjamo cenjeno občinstvo.

Radio

Ljubljana, petek, 24. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Mladinska pevška ura, poje zbor mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. 19.00 Dr. S. Lapajne: Pravice avtorjev. 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 20.00 Prenos opere »Idomeneo« z Dunaja. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 25. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Viktor Pinač: Po dalmatinskih otokih. 18.30 Plošče. 19.00 Pavel Kunaver: O Krasu. 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20.00 Skavtska akademija. 21.00 Harmonika solo, g. Rakuša. 22.00 Časovna napoved in poročila. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, petek, 24. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert. 18.30 Novice. 20.30 Beograd. 21.00 Vokalni koncert (Marija Zaludova). 21.30 Komorna glasba. 22.30 Novice. 22.40 Plesna glasba.

Zagreb, sobota, 25. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert Radio orkestra. 18.30 Novice. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Opera.

Beograd, petek, 24. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 15.00 Solski Radio. 17.00 Kuhinja. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Narodne z. dudo. 19.30 Nemščina. 20.00 Komedija. 20.30 Vokalni koncert. 21.00 Marija Zaludova: Vokalni koncert. 22.30 Novice. 22.50 Radio orkester.

Beograd, sobota, 25. aprila. 11.30 Plošče. 12.35 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Vokalni koncert. 17.30 Radio orkester. 18.00 Sokolstvo. 19.20 Predavanje. 19.50 Predavanje. 19.50 Uvod k prenosu.

Praga, petek, 24. aprila. 10.30 Solski Radio. 11.00 Plošče. 12.25 Radio orkester v Brnu. 16.05 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Koncert Radio orkestra. 19.05 Saxofon (solo). 19.55 Mozartov koncert. 22.20 Sodobna glasba.

Praga, sobota, 25. aprila. 11.15 Plošče. 12.25 Bratislava. 16.30 Radio orkester v Brnu. 19.35 Koncert. 20.00 Bratislava. 22.25 Moravska Ostrava.

Udeleženci na 7-tedenskem kmetijskem tečaju v Cerkljah pri Kranju, ki ga je priredilo kranjsko sresko načelstvo (kmet referat) v smislu zakona o pospeševanju kmetijstva. Povprečna udeležba je znašala po 132 oseb.

Agrarna kriza in prehrana prebivalstva

V povojni dobi, po preživetju gladovalne dobe, medvojnege časa je v vseh državah opaziti splošno preobrazbo prehrane prebivalstva. Prehranjevalne zahtevke, kakor tudi sestave prehrane so se skoro v vseh predelih Evrope in tudi v prekomorskih deželah predrugačile, v največ slučajih se je stanje zboljšalo. Nastopila so tako važna strukturalna preobrazba, da se je reden odjem produciranih dobrin zajezdil. Ta prehranjevalna preobrazba so več ali manj fiziološke, gospodarske in tudi socialne naravi.

Sprememba ljudske prehrane je tudi eden važnih vzrokov sedanje agrarne krize, in kdor hoče resno iskati sredstev za pobijanje gospodarskih motenj, si ne sme zakrivati oči pred dejstvom. S temi vprašanji se bodo morale baviti vse bodoče agrarne konference, če bodo v resnici hotele reševati agrarne pretresljaje Evrope. V resnici je sedanje situacije v veliki meri kriva ogromna razširitev in racionalizacija ameriške obdelave žitaric, vendar bi tako pomnožena produkcija ne imela tako katastrofalnih posledic, če bi se potrošnja kruba, s povečanjem števila prebivalstva razmeroma večala in ne manjšala tako relativno, kakor tudi absolutno, kakor je to pojav skoro v vseh kulturnih državah. Danes se potroši znatno več mesa, mesnih izdelkov, jajc, mleka, masti, predvsem pa več povrtnine in sadja, kakor pa hrane, ki je bogata na ogljikovih hidratih, predvsem kruba. Ameriško poljedelsko ministrstvo je priobčilo statistiko, v kateri se poudarja, da znaša absolutno zmanjšanje potrošnje kruba od leta 1914 do leta 1930 nič manj kakor 27%. Nasprotno trdi ta statistika, da se je potrošnja zelenjave od leta 1915 dvignila za 26%. Tudi nemški statistikarji so prišli do sličnih zaključkov.

Iz vsega tega je razvidno, da je kruh sicer danes še vedno važna in neobhodno potrebna živila, da pa je izrek klasične nacionalne ekonomije, da žitne cene diktirajo cene vsem drugim proizvodom, popolnoma zgrešen v sedanji dobi.

Kakšni so vzroki, ki so povzročili to preobrazbo ljudske prehrane? Glavni vzroki so povsem mednarodnega značaja: velike spremembe delovnega in naselivitvenega načina kulturnih narodov (motorizacija delovnih procesov, zmanjšanje težkih del, porast poklicev pisarni-

škega značaja, porast ženskega dela itd.). Moderna tehnika zamenjuje ročno delo s strojnimi, stroj odvzema človeku porabo fizičnih energij, zato se je morala temu več ali manj umskemu delu prilagoditi tudi prehrana. Od teje žitarske prehrane prehaja prebivalstvo na lažja beljakovinska živila. Spopolnitev mednarodnega trgovskega prometa je to preobrazbo seveda še pospešila. Eksotični pridelki so postali dostopni tudi širšemu delu prebivalstva.

Za srednjeevropske države je imela ta preobrazba dalekosežne posledice. Vse te nove dobrine je bilo treba uvažati, zato pa je bilo treba povečati tudi lasten izvoz, da se je trgovska bilanca obdržala v ravnotežju, s povečanim izvozom pa je logično rastla tudi produkcija onih izdelkov, ki so morali kriti uvoz novih dobrin. Na drugi strani pa je vsled stalnega navala teh eksot padalo povpraševanje po onih živilih, ki so v prejšnjih dobah zadovoljevale ljudske potrebščine. Tako so nastale poleg drugih motenj še razne perturbacije vsled preobrazbe ljudske prehrane.

Vprašanje po možnostih omejitve uporabe takih živil, ki prihajajo iz inozemstva, dobiva način poleg enostranske agrarnoprotekcionistične politike, še splošno narodnogospodarsko važnost. Predvsem je zavreči vse one sankcije, ki se v gotovih državah umetno vzgajajo in ki imajo reakcionaren namen, preobrazbo ljudske prehrane uvesti zopet na stari tir, kakor se to poskuša n. pr. v Italiji, Nemčiji, Češkoslovaški in tudi v Avstriji z raznimi mlevskimi in pekovskiimi predpisi. Te ukrepi niso škodljivi samo gospodarskopoličnim stremljenjem in narodni vzgoji. Posledice takih ukrepov skrajno demoralizirajo vplivajo, ker se pač take — prepovedane dobrine — iščejo po nelegalnih poteh in so najboljšje lego verižništva.

Edini izhod, ki je za naše razmere še prav posebno važen in tudi izvedljiv, je ta, da poskušamo lastno produkcijo prilagoditi zahtevkam današnje ljudske prehrane, saj nam naša bogata država z vsemi zaželenimi klimatičnimi razmerami daje vse pogoje, da se naša agrarna produkcija preobrazi v smislu ljudske prehrane ne samo pri nas, pač pa tudi v onih deželah, kamor je naš izvoz usmerjen. Če bomo s potrebo preorientacije v polni meri tudi dejansko računali, bomo del sedanje gospodarske krize sigurno prevalili s svojih pleč.

Dunaj, 23. aprila, Bankverein 16:05, Kreditni zavod 45:50, Dunav-Sava-Adria 14, Prioritete 88:50, Trbovlje 88:20.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu
London, 23. aprila, 7% Blaire 82—83:125.
Newyork, 23. aprila, 8% Blaire 91:875—92:875
7% Blaire 82:375—83, 7% pos. drž. hip. banke 82—83.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, promet 2 vagona pšenice.

Novi Sad, 23. aprila. Vse neizpremenjeno. — Promet: pšenica 38 vagonov, koruza 18 vagonov, moka 9 vagonov. Tendenca neizpremenjena.

Budimpešta, 23. aprila. Tendenca slabša. Promet miren. Pšenica: maj 15:64—15:75 (15:70 do 15:71), junij 15:75—15:86 (15:76—15:77). — Rž: maj 13:70—14— (13:70—13:75). Koruza: maj 13:35—13:55 (13:45—13:56), julij 13:70—13:86 (13:76—13:78), avgust 14:05, trans. maj 10:65 do 10:80 (10:68—10:72), julij obrač. teč. 10:90.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia neizpremenjena slaba, promet 2 vagona desk.

Sport

Prvi sportni dan v Zagorju.

Mladi S. K. Zagorje bo priredil v nedeljo 3. maja sportni dan, kjer bodo nastopile vse njegove sekcije. Zjutraj bo štafetni tek za inž. Loskotov pokal in distančni tek skozi Zagorje. Štafetni proga je dolga 2150 in se deli na pet delov po 300, 350, 400, 800 in tristo metrov. Distančni tek se bo vršil na 1 km dolgi progi. Pravico do starta imajo vsi člani klubov Trboveljskega medklubskega odbora. Nagrade za zmagovalno petorico so kolajne, za klub pa prehodni inž. Loskotov pokal, ki preide v stalno posest kluba po trikratni zaporedni, oziroma petkratni zmagi v presledkih. Pri distančnem tek se nagrade prva tri mesta s spominskimi kolajnami.

Istoačasno se bodo vršile velike kolesarske dirke in sicer bo tekmovala glavna skupina na progi Zagorje, Trojane, Krašnja, Domžale in obratno v dolgosti 78 km. Skupina juniorjev Zagorje, Trojane, Blagovica, Krašnja in obratno v dolgosti 52 km. Start je ob 9:30 in 9:45. Prvi trije dobijo častne kolajne. Prijave je poslati do 28. t. m. predsedniku kluba g. Lavoslavu Mrnuhu.

Dopoldne se bo odigrala nogometna tekma med domačo rezervno in rezervno še neizbranega kluba. — Popoldne bo tekma zagorskih obob. Vsekakor bo ta nastop prava senzacija. Za tem bo igralo prvo moštvo, večer pa bo v Sokolskem domu družabni večer.

Spored sportnega dne S. K. Zagorja dne 3. maja.

Dopoldne:

Kolesarske dirke: I. Skupina start ob 9:30 Proga Zagorje—Domžale—Zagorje 87 km. —

II. Juniorji: Start ob 9:45, Proga Zagorje—Krašnja—Zagorje 52 km.

Nagrade: Prvi trije obeh skupin prejmejo častne kolajne.

Nogometna tekma: Ob 10. uri rezerva. Štafetni tek: Start 10:30. Proga: 300 krat 350 krat 400 krat 800 krat 300.

Nagrade: Zmagovalna petorica častne kolajne, klub dobi »Ing. Loskotov prehodni pokal«, ki preide v stalno posest po trikratni oziroma petkratni zmagi v presledkih.

Distančni tek: Start ob 10:45. Proga 1000 m. Nagrade: Prva tri mesta s spominskimi kolajnami.

Popoldne:

Nogometne tekme: Predigra: Ob 2 uri: Oldboy I. ; Oldboy II.

Ob 13. uri glavna nogometna tekma. Ob 17. uri prijateljski sestanek vseh sportnikov. Odbor.

Razpis.

Sportni klub »Bratstvo« na Jesenicah razpisuje za nedeljo, dne 26. t. m. veliko medklubsko dirko na progi, dolgi približno 40 km in sicer Jesenice — križišče Lesce in nazaj.

Start: Ob 13:30 pred glavno pisarno KID na Jesenicah.

Cilj: Pred glavno pisarno, kakor start. Proga: Jesenice — Zirovnica — križišče pri Lescah in obratno.

Nagrade:

Prvi trije obeh skupin prejmejo lepe kolajne. Tekmuje se v dveh skupinah, in sicer I. skupina — seniorji, II. skupina — juniorji. — Za obe skupini je določena ena in ista proga.

Splošna določila:

- Dirka se po pravilniku Koturaškega Saveza kraljevine Jugoslavije.
- Dirka je odprta za vse v Koturaškem Savezu včlanjene klube.
- Razpored startov je najtočnejše upoštevati.
- Odredbam vodstva dirke se je najstrožje pokoriti.

- Vsak dirkač se mora strogo ravnati po cestno policijskih predpisih, kolo mora biti opremljeno z zvoncec in dobro rabljivo zavoro. Prireditelj ne odgovarja za škode, katere povzročijo dirkači med dirko. Vsi dirkači vozijo na lastno odgovornost.
- Prijave sprejema Sportni klub »Bratstvo«, Jesenice, Gorejsko do 26. t. m. do 12. ure opoldne.

Razglasitev rezultatov je ob 16. istega dne v »Kazini« na Jesenicah.

Občni zbor S. K. Bled. Redni občni zbor S. K. Bled bo v nedeljo, dne 26. aprila ob 15. v stranski dvorani Sokolskega doma z običajnim dnevnim redom. Pozivamo članstvo, da se občnega zbora sigurno udeleži ter s tem dokaže, da ga delo kluba interesira. Vabljeni tudi nečlani.

S. K. Ilirija (lahkoatletska sekcija): Drevi ob 20:30 bo v kavarni »Evropa« sestanek, ki se ga naj udeležijo sledeči gg.: prof. Čop, dr. Kuhelj, Kosec, Pevalec, Baltesar, Gnidovec, Oblak, Mahkovec, Smerzu. Tajnik.

Gospodarske vesti

× Oprostitev davčnih obvezancev z 9 ali več otroci. Finančno ministrstvo je izdalo navodilo, da je prošnja za oprostitev od davka kolekovati z Din 5—; rešitev o oprostivni pa z Din 20—, če se prosilcu izda formalna rešitev o oprostivni. Prosilec mora prošnji priložiti enotno potrdilo za vsa svoja deca, vpoštevajoč pri tem vse rubrike matične oziroma krstne knjige. — Tako potrdilo je kolekovati po tar. post. 330 z Din 10— za vsakega izmed prvih treh otrok; za vsakega nadaljnjega otroka je potrdilo dokolekovati z Din 5—. To potrdilo ima izdati pristojni župnik (vodja matice), in mora v potrdilu posebej poudariti, da je prosilec istočasno imel 9 živih otrok (oziroma še več). — Če bi bilo nemogoče, da bi tako potrdilo izdal župni urad (nadležni sveštenik), je potrdilo zahtevati od občinskega urada. Tudi občinski potrdilo mora izrečno izjavljati, da je prosilec istočasno imel 9 živih otrok. Iz navodila ni pomeniti, ali naj tako potrdilo izda občinski urad (opštinski sud) prebivalne ali domovne občine. Ker mora vsaka občina voditi občinsko matico tja pristojnih ljudi, bi bilo v teoriji pravilno, da izda tako potrdilo urad domovne občine. Ker pa živi zelo mnogo ljudi izven svojih domovnih občin, je občinska matica po brezbriznosti ljudi vedno pomanjkljiva, zlasti niso vpisani otroci, ki so se rodili izven domovne občine, niti ne poročitve izven domovne občine. Pa tudi v občini prebivanja ljudje skoro nikdar ne naznanjajo občini radi evidence prirastkov svoje rodbine, smrti in niti ne, če so se oženili. — V interesu vsakogar je, da take primere sproti naznanja, v Ljubljani mestnemu popisovalnemu uradu.

× Carinjenje vreč in omotov. Da bi se od strani neke nepravilnosti pri carinjenju vreč in omotov pri uvozu in izvozu, je ministrstvo za finance, oddelek za carine, izdalo navodila vsem carinskim oblastem. 1. da ne sprejmejo v delo uvoznih deklaracij za uporabljene vreče, ki so označene kot povratne, ako poleg take prijave ni predložena tudi deklaracija o skupni teži, tarifni postavki, povprečni teži posrednih vreč ter njihovem številu in vrsti; 2. da ne sprejmejo v delo izvoznih deklaracij, po katerih se prijavljajo vreče za izvoz kot povratne, ako s temi deklaracijami niso predloženi podatki o številu in vrsti vreč, o njihovem stanju in skupni teži pošiljk.

× Konkurenca amer. žita. List »Newyork Times« je prinesel vest, da bodo Združene države vrgle na evropski trg 275 milijonov bušelnov žita (1 bušel ima 27:21 kg). Vest je vzbudila na ameriškem žitnem trgu veliko senzacijo. Poznaje so jo sicer demantirali. Vendar je imela na žitni trg v Liverpoolu velik vpliv.

× Prepoved uvoza konj v Avstrijo. Veterinarski oddelek kmet. ministrstva je dobil obvestilo, da je av. zvezno ministrstvo za kmetijstvo da je avstrijsko zvezno ministrstvo za kmetijstvo prepovedalo uvoz kopitarjev iz nekaterih srezov Jugoslavije. Prepoved uvoza kopitarjev velja za te-le sreze: Alibunar, Bačka Topola, Bačka Palanka, Bela Crkva, Bječina, Brčko, Brod, Djakovo, Ilok, Jaša Tomić, Kovačica, Kovin, Novi Bečej, Nova Kaniža, Odžaci, Osijek, Pančevo, Senta, Sid, Stari Bečej, Stara Pazova, Subotica, Titel, Veliki Bečkerek, Velika Kikinda, Vinkovci, Vukovar, Zabljak, Zupanja. Prepoved velja od 20. aprila.

Borzna poročila

dne 23. aprila 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 23. aprila. Amsterdam 22:85, Berlin 13:5275—13:5575, Bruselj 7:9058, Budimpešta 9:9157, Curih 1093:80—1096:80, Dunaj 7:9957, London 276:37, Newyork 56:645—56:845, Pariz 221:35—223:35, Praga 168—168:80, Trst 297:65 do 297:80.

Zagreb, 23. aprila. Amsterdam 22:82—22:88, Dunaj 7:9807—801:07, Berlin 13:5275—13:5575, Bruselj 7:9078 bl., Budimpešta 9:9007—9:9307, London 275:97—276:77, Milan 298:70—298:70, Newyork ček 56:645—56:845, Pariz 221:35 do 223:35, Praga 168— do 168:80, Curih 1093:80 do 1096:80.

Dunaj, 23. aprila. Amsterdam 285:68, Atene 9:215, Beograd 12:5037, Berlin 169:35, Bruselj 98:86, Budimpešta 123:98, Bukarešta 4:23, London 34:6063, Madrid 71, Milan 37:235, Newyork 711:10, Pariz 27:81, Praga 21:055, Sofija 5:1575, Stockholm 190:40, Kopenhagen 190:05, Varšava 79:64, Zürich 136:95.

Curih, 23. aprila. Beograd 9:1310, Pariz 20:30, London 25:2312, Newyork 519:05, Bruselj 72:1712, Milan 27:1875, Madrid 51:4025, Amsterdam 208:45, Berlin 123:63, Dunaj 72:98, Sofija 3:76, Praga 15:3712, Varšava 58:20, Budimpešta 90:51.

Vrednostni pariri

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.
Zagreb, 23. aprila. Državni papirji: 7% inv. pos. 88:50—89, voj. škoda ar. 425:50—426 (424, 424:50, 425:50), kasa 425—426 (424:50), april 425—426 (424:50), maj, junij 425—426 (424:75), julij, avgust 425:50—426, december 425—426, 4% agr. obv. 51:50—52:25, 7% Bler. 83:25 do 83:37 (83, 83:50), 8% Bler. 93—95, 7% pos. hip. banke 84:25—85, Begluške obv. 67:75—68:25 (68:50), ult. maj 68—68:50 (68). Banke: Hrvat. 50—60, Praštediona 925—927, Union 174 do 176, Jugo 74—76, Ljublj. kred. 120 d., Srbska 186—189, Narodna banka 7850—7875. Industrije: Šečerana Osijek 293—300, Trboveljska 312 do 315, Slavonija 200 d., Vevče 128 d.

Beograd, 23. aprila. 7% inv. pos. 88—89, 7% Blaire 83—83:50, 8% Blaire 93:75—94, 7% pos. hip. b. 84:375—84:50, 4% agr. obv. 51—52, 6% begl. obv. 68—68:50, vojna škoda 424—425:30, ult. junija 425:50—426, Narodna banka 7800 do 7880.

Blago za ženske obleke
svileno, volneno in perlinno, zadnje novosti, vsilika izbira in znano sorodno ceneno.
R. MIKLAUČ
»P. i. Škola« — Ljubljana

Agitirajte za Jugoslavana!

Makulturni papir

se po ceni proda
Na razpolago večja količina
Naslov v upravi

Trstje za strope

naročajte le pri domači tvornici, katera EDINA izdeluje to blago

iz najboljšega materijala in prodaja najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška 22

Telefon 2513

1058

Tovarniška zaloga dvo-koles in šivalnih strojev

ter vseh nadomestnih delov in pneu atike najceneje
pri tvrdki **Franc Saunig, Ljubljana**

Pražkova ulica št. 2 — nasproti Gospodarske zveze ob Dunajski cesti
Specijalna mehanična delavnica 1106

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je dne 22. aprila t. l. ob 17. uri preminula naša mama, tašča, sestra, stara mama itd. gospa

Ana Rotar

vdova po posestniku, trgovcu, gostilničarju i. t. d.

Pogreb drage pokojnice se vrši v petek, dne 24. aprila t. l. ob 15. uri iz hiše žalosti v Hrastniku na pokopališče v Trbovlje: Hrastnik, Prevalje, Banja Luka, Maribor, Cleveland, Ljubljana, Sušak, Litija, Bled, Radovljica, dne 23. aprila 1931.

Žalujoci ostali

Kultura

Drugi literarni večer mladih

Nocoj se bo ob osmih zvečer vršil v beli dvorani hotela Union drugi literarni večer Mladega PEN-kluba v Ljubljani. Dva mlada pesnika (Alfonz Gspan in Božo Vodušek) in dva mlada novelista (Rudolf Kresal in Mirko Javornik) bosta čitala iz svojih stvari (— za Kresala bo čital član Drame Slavko Jan). Po čisto lepem uspehu, ki jih je mladi PEN-klub dosegel s svojim delom, zlasti po uspehu, ki ga je pomenil njegov prvi literarni večer v Ljubljani, smemo najbrž pričakovati, da se bo občinstvo tudi tokrat odzvalo v lepem številu in da bo nocojšnji večer po daljšem presledku spet živ, vesel dokaz, da je dovolj umetniške tvornosti tudi v mladi generaciji in da je prav tako v našem občinstvu še vedno dovolj aktivnega misla in dovolj čista soodgovornosti za prosep in zmago lepote in kulture pri nas.

V kratkem času svojega obstoja je Mladi PEN-klub postal v naših razmerah kar nekakšna majhna, simpatična postojanka umetniške in kulturne borbenosti, aktivizma in optimizma. Čisto malo nerodnega sookusa, ki ga ima najbrž za marsikoga njegovo ime in kakršnega imajo po navadi imena vseh takihle korporacij, po katerih se izolirano zbirajo in hermelično zapirajo takšne privilegirane kaste, kakršna so — vsaj sami med seboj — pesniki in umetniki, tisto malo neprijetnega sookusa je Mladi PEN-klub odvrnil od sebe z dejstvom svoje delavnosti in tako od vsega početka dokazal, da mu gre za čisto resne reči. V teh časih notranjega poglobljanja in hoje v samega sebe, ki jih preživljamo, nam ni ničesar bolj treba kakor hladne, objektivne premetritve vsega, kar je v nas, in mirnega, poštenega pretehtavanja vsega, kar je med nami in pred nami; ničesar nam ni treba tako zelo kakor kulturnih torišč, ki so dvignjena nad združbami in strastmi tradicij in dneva in ob katerih se lahko z najpravičnejšo pravico prečišča vse, kar je in kar ni. V toku sveta se zdaj pa zdaj javljajo dobe, ko od človeka do človeka skoraj ni več mogoč razdor, dobe, ko je med njima mogoč skoraj samo še rendez-vous. Od razumevanja, s katerim se bo Mladi PEN-klub ubral v snovanje sodobnega našega življenja, zavisi, ali bo njegovo delanje in nehanje imelo zgodovinski pomen.

Odveč bi bilo, o imenih mladih književnikov, ki bodo nocoj čitali svoje stvari, pisali še posebej; to so imena izmed imen, ki se vedno in vedno ponavljajo pri vseh majhnih in velikih bilancah našega književnega življenja in ob katerih stoni vsa naša vera, da bo bogata dediščina slovenske književnosti čista in svetla prešla na rodove, ki so še pred nami. Nocojšnji literarni večer je brez dvoma večer, od katerega moremo samo upati in ki mu moremo samo želeli, da bi bil stopinja navzgor. Fri.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 24. aprila: Zaprti, (generalka).
Sobota, 25. aprila: Premijera »Slehnika« v operi. Izven.

Nedelja, 26. aprila: »Pri belem konjičku«, ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 27. aprila: »Življenje je lepo«. Red B.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 24. aprila: Zaprti.
Sobota, 25. aprila: »Slehnika«, dramska premijera. Izven.
Nedelja, 26. aprila: »Oj ta prešmentana ljubezen!« Premijera izvorne operete. Izven.
Ponedeljek, 27. aprila: Zaprti.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Petek, 24. aprila ob 15. uri: »Veriga«. Dijaška predstava. Znižane cene.
Sobota, 25. aprila ob 17. uri: »Začarana žaba«. Otroška predstava. Kuponi.
Nedelja, 26. aprila ob 15. uri: »Cirkuška princesa«. Kuponi. — Ob 20. uri: »Leseni konji«. Znižane cene. Zadnjič.

Sokolstvo

Sokolska ideja se širi v zadnje gorenjsko vas.

Dan za dnem rastejo nova sokolska društva in sokolske čete na Gorenjskem. Od lanskega leta do danes se je število društev skoro potrojilo, nastalo je v tem času 17 novih društev in čet, če pa prištejemo zraven še 8, ki se ustanavljajo, bo vseh novih društev 25. Lahko torej upravičeno trdimo, da je sokolska ideja zajela sleherni gorenjsko vas in tako je prav, naš narod potrebuje zdrave in krepke Sokole i po duši i po telesu.

Gorenjska sokolska župa, zavedajoč se, da potrebujejo nova društva in čete sposobne tehnične voditelje, je priredila v Kranju župni prednjaški tečaj, ki ga obiskuje nad 40 udeležencev. S tem bo sokolska župa vzgojila 40 novih prednjakov, ki bodo sposobni voditi nova sokolska društva in čete. Dalje se vršita društvena prednjačka tečaja na Jesenicah in v Radovljici, iz katerih bo izšlo okrog 50 društvenih prednjakov. Da pa se more vršiti smotreno delo tudi v upravah društev, je priredila sokolska župa Kranj upravni tečaj za društvene funkcionarje in je bil ta prvi tečaj v nedeljo 19. t. m. na Jesenicah in sicer za vsa društva radovljiškega sreza. V nedeljo 26. t. m. bo tečaj v Kranju, 3. maja pa v Škofji Loki. Na teh tečajih predavajo sami znani sokolski strokovnjaki, kar bo gotovo rodilo lepe sadove.

Zupni zlet bo za naraščaj 14. julija v Radovljici, za članstvo pa 5. julija v Trzinu. Večja sokolska slavnost bo 2. avgusta v Škofji Loki ob priliki društvene 25 letnice in razvija naraščajška prapora.

Iz navedenih sledi, da je sokolski pokret na Gorenjskem v polnem razmahu in da bo gorenjsko Sokolstvo zvest čvar naše domovine na zapadnem delu Jugoslavije. Zdravot!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V No 181/24—1931. 1082—3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem montaž in pleskanja ter naprave vozne plošče železnega državnega mostu čez Soro v Medvodah

I. javno pisano ofertno licitacijo na dan 30. maja 1931 ob enajstih v prostorih tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani. Istotam se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravinskih stroškov.

Ponudbe se morajo glasiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene odobrenega proračuna, ki znaša

500.000 Din (petstotisoč dinarjev).

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka banske uprave.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 20. aprila 1931.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

C 28/31—2. 1089

Oklic.

Tožena stranka: Kaplan Franc, posestnik v Preski št. 12, ki jo zastopa Mastnak Fran, notar v Trebnjem, je vložila proti toženi stranki Zupančič Jožetu, posestnik v Preski št. 12, sedaj neznanega bivališča, oz. njegovim dedičem ali pravnim naslednikom radi lastnine k opr. št. C 28/31 tožbo. Narok za ustno sporno razpravo se je določil na 29. maja 1931 ob poldesetih pri tem sodišču v izbi št. 10.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. Blagotinšek Franc, kanclist pri okrajnem sodišču v Trebnjem, za skrbnika, ki jo zastopa na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Trebnjem, odd. II., dne 13. aprila 1931.

E 7007/30—14. 1083

Dražbeni oklic.

Dne 27. maja 1931 ob desetih bo na licu mesta v Podgorici št. 34 po podpisanim sodišču dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Podgorica, vl. št. 73.

Cenilna vrednost: 23.057— Din; vrednost pritiskline: 200— Din (t. j. polovica vodnjaka na dvorišču hiše); najmanjši ponudek: 15.772— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, dne 13. aprila 1931.

E IX 274/31—11. 1036

Dražbeni oklic.

Dne 8. junija 1931 ob desetih bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Ružički breg, vl. št. 40.

Cenilna vrednost: 212.120/40 Din; vrednost pritiskline: 5214 Din; najmanjši ponudek: 141.413/60 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 8. aprila 1931.

Konkurzni razglasi

Sa 10/31—6. 1055

Sklep.

V poravnalni zadevi radi imovine dolžnice Kosar Rozalije, trgovke na Lavi št. 26 pri Celju, se postavlja namesto dosedanjega upravitelja dr. Orožna drug poravnalni upravitelj dr. Pintar Rihard, odvetnik v Celju.

Okrožno kot poravnalno sodišče v Celju, odd. I., dne 15. aprila 1931.

S 20/30—64. 1084

Odprava konkurza.

Prezadolženka Hvala Franciška, trgovka s cveticami v Ljubljani, Dunajska cesta.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opravilna številka S 20/30/2 o imovini prezadolženke, se odpravi, ker se je sklenila prisilna poravnava, po § 169 k. z.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 11. aprila 1931.

S 6/31—51. 1076

Konec poravnave.

Poravnalno postopanje dolžnice Živko Terezije, trgovke v Mariboru, je končano. Poravnava sodno potrjena.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. aprila 1931.

Sa 1/31—66. 1075

Konec poravnave.

Poravnalno postopanje dolžnika Uhler Ludvika, trgovca v Mariboru, je končano. Poravnava sodno potrjena.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. aprila 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T. No. 441/15. 1064—3—2

Razglas

o licitaciji za dobavo in polaganje linoleja in celoteksa v novi porodnišnici v Celju.

Z razglasom sreskega načelstva v Celju z dne 9. aprila 1931, T. N. 441/9 na dan 5. maja 1931, ob 11. uri dopoldne razpisana licitacija za dobavo in polaganje linoleja in celoteksa v novi porodnišnici v Celju, ki je bila objavljena med »Službenimi objavami« v št. 87 »Jugoslavana« z dne 16. aprila 1931, se bo vršila

dne 15. maja 1931. ob enajstih

pod istimi pogoji, ki so v označenem razglasu navedeni.

Sresko načelstvo v Celju, dne 18. aprila 1931.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje dne 15. aprila 1931.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	208.445.924/61
Posojila	1.897.139.458/08
Račun za odkup kronskih novčanice	897.798.124/06
Račun začasne zamene	126.242.300/88
Dolg države	2.996.842.941/92
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanice	2.138.377.163/—
Saldo raznih računov	278.891.307/27
	8.138.732.168/77

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v kovancem zlatu: od te vplačano	30.000.000/—
Rezervni fond	13.154.054/10
Novčanice v obtoku	4.685.682.225/—
Državni račun začasne zamene	126.242.300/88
Terjatve države po raznih računih	50.902.791/34
Razne obveznosti	1.011.017.835/50
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163/—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	88.055.870/—
	8.138.732.168/77

V met. podlogi se račun: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovancem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menie 5½% na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7% na leto.

Štev. 1801. 1091

Razpis.

Razpisujemo nabavo 56 m³ smrekovih ali borovih desk, štafelov in lat ter 5 m³ hrastovih štafelov. Podatki in pogoji se dobijo pri Direkciji državnega rudnika Zabukovca, p. Griže pod št. 1801/31.

Direkcija drž. rudnika Zabukovca, p. Griže, dne 22. aprila 1931.

Sa 10/31—6. 1088—3—1

Natečaj.

Razpisuje se natečaj v šolo za dečje zaščitne sestre v Ljubljani.

Gojenke se bodo vzgajale in izobraževale za dečje zaščitne sestre, za zdravstveno-zdravstveno delo med ljudstvom in v socialno-zdravstvenih ustanovah ter za potujoče učiteljice otroške higijene; obenem dobe strokovno podlago za udeleževanje

v vseh panogah socialne in zdravstvene zaštite.

Pogoji za sprejem so:

1. starost dovršenih 18 let, toda ne preko 28 let (izjemoma se sprejmejo učiteljice ali absolventke srednjih šol do 32. leta starosti);
2. domovnica, da je državljanica kraljevine Jugoslavije;
3. znanje državnega jezika v govoru in pisavi;
4. z dobrim uspehom dovršena nižja srednja ali tej ustrezna izobrazba; zaželena pa je celotna srednješolska izobrazba;
5. popolno telesno in duševno zdravje, ki ga ugotovi komisija ob sprejemu;
6. zdravstveno izpričevalo;
7. potrdilo občine, kje je prosilka bivala in s čim se je bavila, odkar je dovršila šolo;
8. kratak popis dosedanjega življenja (curriculum vitae).

Pouk v šoli se prične 1. septembra t. l. ter je teoretičen in praktičen. V šolo se sprejemajo samo gojenke, ki dajo s teoretičnimi in praktičnimi uspehi ter z moralnimi lastnostmi jamstvo za dobre sestre. Sprejem je prve 4 mesece poizkusen in je to obenem pripravljalni tečaj.

Sprejete učenke stanujejo v internatu, ki je spojen s šolo. Izjemoma se dovoli, da gojenka obiskuje šolo kot ekstermistka.

V internatu plačujejo učenke za ves čas šolanja za vso oskrbo in pouk mesečno:

1. za celo oskrbo 700 Din;
2. polovično oskrbino 350 Din;
3. brezplačna mesta se podele najsiromašnejšim in obenem najmarljivejšim učenkam po pripravilnem tečaju.

Gojenka, ki bo sprejeta ob polovičnih oskrbnih stroških, se mora zavezati, da bo služila državi toliko let, kolikor let je uživala poluštudentsko mesto.

Po dovršeni šoli in položenem diplomskem izpitu se gojenka namesti po zakonu o uradniških svojstvih za zaščitne sestre v II. kat.

Svojeručno pisane prošnje, opremljene z vsemi dokumenti, naj se pošljejo do dne

10. julija 1931

ravnateljstvu šole za zaščitne sestre v Ljubljani 5, Lipičeva ulica.

Državna šola za zaščitne sestre v Ljubljani, dne 22. aprila 1931.

*

1085—2—2

Razpis.

Krajevni šolski odbor v Hrastniku razpisuje za zgradbo nove osnovne šole z 12 razredi oddajo sledečih del:

1. Težaška in zidarska dela.
2. Tesarska dela.
3. Krovška dela.
4. Kleparska dela.
5. Mizarska dela.

Ofertalne pripomočke in informacije se dobe do 3. maja t. l. vsak delavnik od 11. do 12. ure pri upravitelju deške osnovne šole v Hrastniku proti odškodnini nabavnih stroškov. Istotam so v pogled načrti. Ponudbe je vložiti do 20. maja t. l. ob 12. uri.

Odbor si pridržuje pravico oddati delo posamezno ali skupno brez ozira na višino ponudbe. Reflektanti se morajo izkazati s potrdilom pristojne TOI o usposobljenosti podjetja za izvršitev ponudnenih del.

Krajevni šolski odbor v Hrastniku, dne 21. aprila 1931.

Razne objave

1067 3—1

Poziv upnikom.

Mlekarstva zadruga v St. Rupertu ob juž. železnici, r. z. z. o. z. v likvidaciji, poziva v smislu § 40 zadrugskega zakona morebitne upnike, naj ji priglase svoje terjatve.

Karl Mackovšek, l. r. Franjo Koeman, l. r. likvidatorja.

*

1090

Objava.

Ukradena mi je bila odpustnica 6 razredne deške osnovne šole v Kamniku z dne 28. junija 1927. in odhodno izpričevalo obrtne nadaljevalne šole v Kamniku z dne 30. aprila 1929.

Proglšam ju za neveljavni.

Na Vrhpolju pri Kamniku, 23. aprila 1931.

Flerin Franc, s. r., ključ. pomočnik.

*

1087

Objava.

Izgubil sem domovnico, npravstveno izpričevalo, šolsko odpustnico ter krstni list, vse izdano v Trzinu.

Proglšam jih za neveljavne.

Trzin, dne 21. aprila 1931.

Franjo F. Perko, s. r.

*

1086

Objava.

Izgubil sem odpustnico osnovne šole na Koprivniku v Bohinju, izdano v šolskem letu 1919/20. Proglšam jo za neveljavno.

Urh Jožef, s. r.

E. M. Remarque:

74

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate. Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

»Preklete, Julij,« sem dejal, »kaj pa ji je bilo?« Skomizgnil je z rameni. Pozimi se je najbrže pokvarila, ko je morala prenesti stati v dolgih vrstah pred trgovinami. Potem je prišel otrok in tega ni mogla več prenesti.

»In otrok?« sem vprašal.

»Je tudi umrl.« Povzdignil je svojo krivo ramo, kot da ga zebe. »Da, Ernest, tudi Scheffler je umrl, cesar gotovo še ne več.«

Odkimal sem. »Kaj pa je temu bilo?«

Weddekamp si je nažgal pipo. »Dobil je 17 strel v glavo, ne? Takrat se mu je vse brezhbno pozdravilo. Pred šestimi meseci so ga pa naenkrat napadle tako strašne bolečine, da se je hotel neprestano z glavo zaletavati v steno. Štirje možje smo ga morali spraviti v bolnico, vnetje ali kaj. Šesti dan je bilo že po njem.« Znova je začel nažigati pipo. »Da, njegovi ženi pa sedaj nočejo dati niti preskrbine.«

»In Gerhard Pohl?« sem vprašal.

»Ne more priti, Fassbender in Fritsch tudi ne. Vsi brez posla. Niti za živež nimajo. Tako radi bi prišli semkaj, ti stari fantje.«

Dvorana se je medtem napolnila do polovice. Se stali smo se z mnogimi tovariši iz naše stotnije, toda čudno: pravo razpoloženje ni hotelo priti. Ze cele tedne prej smo se veselili tega sestanka; upali smo, da se bomo v družbi s tovariši oprostili marsičesa, kar nas je težilo, nas spravljalo v negotovost in povzročalo nesporazumljenja. Morda je bilo temu to vzrok, da so se mešale med uniforme civilne obleke, morda to, da so se kot zagode zajedli med nas predsedki o poklicih, družinah in socialnih stopnjah; tistega pravega, starega tovarišva od prej ni bilo več.

Vse je nekam zamenjano. Tu je Bosse, stotnijska prisma, iz katerega smo se vsi norčevali, ker se je delal vedno tako neumnega; tam zunaj je bil umazan in razcapan, večkrat smo ga postavili pod črpalko. Zdaj pa sedi med nami, oblečen v zelo fino obleko iz kamgarna, v kravati ima biser, na nogah pa gamaše. Bogat mož, ki govori zelo mogočno. Adolf Betnke zraven njega, ki je bil tam zunaj tako visoko nad njim, da je bil Bosse ves vesel, če ga je ta sploh nagovoril, je naenkrat samo še reven čevljar z malo posestva. Ludvik Breyer nosi še vedno svojo preozko, obledelo šolsko obleko na mesto uniforme poročnika. Krog vratu ima zavezano fantovsko, pleteno kravato; njegov nekdanji sluga mu udobno trka po ramenih, on je zdaj zopet instalater in ima svojo obrt na trgovsko najbolj prometni ulici. Valentin — kakšen vojak je to bil — nosi pod raztrganim, odpetim vojaškim suknjičem star, belo-moder sviter; podoben je postopaču. Ledderhose, ta potuhneni pes, sedi zra-

ven, ves se lesketajoč, v tako rumenem plašču ko kanarček; kaže se velikopoteznega in puši angleške cigarete. Vse je prevrnjeno.

Toda vse to bi se še dalo prenesti. Vsled razlike v oblekah je postal tudi ton medsebojnega občevarja ves drugačen. Ljudje, ki niso znali prej niti mrdniti, govore sedaj visoke besede, tisti v boljših oblekah kažejo nekaj pokroviteljskega, tisti v slabših oblekah pa molče. Neki nadučitelj, ki je bil prav slab podčastnik, se je z zavestjo močnejšega zanimal za izpite Karola in Ludvika. Ludvik bi mu moral zato zlititi svoje pivo za vrat. Hvala Bogu, da mu je pojasnil Karol skrajno zaničljivo svoje mnenje o izobrazbi, izpiti in temu podobno. Hvali pa je trgovino in kupčijo.

Postajalo mi je kar slabo od vseh tistih čenčarij. Bolje bi bilo, da bi se ne bi nikdar sestali, ostali nam bi vsaj spomini. Zaman sem si poizkušal predstavljati vse te ljudi tukaj zopet v umazanih uniformah; zaman sem si poizkušal domisljati to Konersmannovo krčmo kot kantino v kakšnem stanu v zaledju, kjer smo bili na odpočitku. Ni se mi posrečilo. Te stvari tu so bile močnejše. Kar je tujega v nas, je bilo silnejše. Kar je bilo skupnega, ni obvladovalo več. Je že razpalo v posamezne interese. Le včasih je pošljalo skozi vse to nekaj iz prejšnjih časov, ko smo nosili še vsi enaka odela, toda tudi to je že zelo nejasno in obledelo. Še so to naši tovariši, pa vendar niso več, to ravno je tako žalostno.

»Düsseldorfski vampir« bo obglavljen?

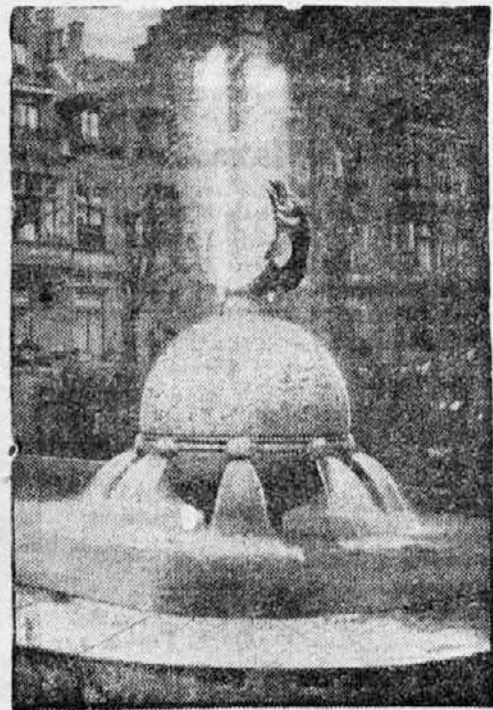
Kakor smo že včeraj poročali, je sodišče obsodilo Petra Kürtena, »düsseldorfskega vampirja«, zaradi 9 umorov devetkrat na smrt, zaradi poskušanih umorov na 15 let težke ječe, na izgubo častnih državljanskih pravic in na postavljenje pod policijsko nadzorstvo.

Ker je kakšna pomilostitev zelo neverjetna, bo Kürten obglavljen. Nemško kazensko pravo pozna namreč za mirno dobo samo ta način smrtnih kazni.

Pri izvršitvi smrtnih kazni morajo biti po nemškem kazenskem redu navzoči: 2 člana sodišča prve stopnje, 1 zastopnik državnega tožilstva, 1 sodnijski pisar in jetniški sluga. Poleg tega mora določiti občina, kjer se kazni izvrši, 12 oseb, ki morajo biti navzoče. Potem sme priti na morišče duhovnik iste vere, kateri pripada obsojenec, njegov zagovornik in tiste osebe, ki jim dovoli pristop sodišče. Truplo morajo na zahtevo izročiti sorodnikom, da ga pokopljejo, če ne pa pride na anatomijo.

Rojstvo in smrt brez takse

V švicarskem Kantonu Thurgau-u pokopavajo mrliče že več let brez taks in pristojbin; pogrebne stroške nosita kantonska uprava in občina na polovico, tako da sorodniki umrlih nimajo nobenih skrbi zaradi pogrebnih stroškov. To je nekako priznanje za umrlega, da je v svojem življenju dosti storil za državo in za občino, tako da že zasluži svoj pogreb na javne stroške. Pred enim letom pa je sklenila kantonska uprava istega kantona izplačevati vsem porodnicam, ki so zavarovane pri obvezni bolniški blagajni, izplačevati še po 10 frankov posebne državne podpore pri porodu enega otroka, pri porodu dvojčkov pa po 20 frankov. Občina Kreuglingen pa je šla še dalje in je sklenila dajati posebne podpore tudi ne-deučinkam, če le stanujejo še po 6 mesecev v občini in če so pravilno prijavljene. To se pravi z drugimi besedami, da občina hoče, naj ne imajo stariši zaradi rodbinskega prirastka nobenih stroškov; bogatini in reveži imajo pravico do brezplačnega poroda. Zaradi državnega prispevka za pogrebe in porode pa seveda ne odpa-dejo pristojbine, ki jih morajo prizadetim izplačevati bolniške blagajne.

»Ribji vodnjak«

Na »Ribjem trgu« v mestu Mainz so odkrili vodnjak, ki ga krasita dve ribi kot znak trga.

Z alimenti in očetovstvom gre vedno težje...

George Adair Longley je sin bogatega ameriškega fabrikanta. Tako vsaj trdi on sam in dokazuje svojo trditve s tem, da je sin bogatega fabrikanta iz njegovega prvega zakona, čeprav je bil rojen, še predno sta se oče in mati poročila. Oba pa sta svojega otroka priznala s tem za svojega pravega otroka, ker sta ga pozakonila. Kot pravi sin pa zahteva Adair Longley primeren del očetove zapuščine kot zakonito dedščino.

Druga žena že pokojnega bogatega fabrikanta pa noče nič izplačati in utemeljuje svoje odklonilno stališče z naukom dr. Gifforda, ki ve, da sta imela pokojni fabrikant in njegova prva žena plave oči, dočim ima »sin« Adair Longley rjave oči. Zato pa po »biološki teoriji« (po nauku o življenju) Adair Longley ne more biti pravi sin pokojnega fabrikanta in njegove prve žene, ampak je kvečjemu nezakonski sin fabrikantove prve žene.

Na to stališče se je postavilo tudi sodišče in je tožbo mladega Adaira Longleya zavrnilo. Ta razsodba je vzbudila v celih Ameriki sil-

no senzacijo. Dr. Davenport, priznan strokovnjak v nauku o življenju in njegovem razvoju, se je odločno izjavil proti tej razsodbi, češ da bo imela za posledico nešteto ločitev zakonov. To sklepa on iz došli dopisov na njega. V glavnem pravi dr. Davenport, je — nauk dr. Gifforda resničen, toda ker sta oba zakonca Longley-a mrtva, se danes ne da več točno ugotoviti, če niso bili v njihovih očeh tudi elementi rjave barve. Brez posebno vestne preiskave se ne da nikdar trditi, da ima ta ali oni človek plave oči, tudi če se komu na prvi pogled tako zdi.

Na podlagi teh izjav se je mladi Longley pritožil zaradi razsodbe prvega sodišča na višjo instanco, ki bo o tem vprašanju še enkrat sklepala.

V zvezi s to pravdo pripoveduje »New York Times« še slučaj, ki se je dogo-dil na Švedskem. Tam se je hotela neka žena ločiti. Med »procesom« pa je rodila dvojčke različnega spola. Ker se je mož branil priznati očetovstvo, so preiskali kri. Preiskava krvi je pokazala, da spada eden od dvojčkov h krvni skupini, ki ni s krvno skupino starišev obeh dvojčkov v nobeni zvezi. Zato je izvedenec izrekel, da more

biti oče v njegovo krvno skupino spadajočega dvojčka le mož, oče drugega otroka pa je »neznan«. Švedski biolog Bromann pa je potrdil, da je čisto mogoče, da je vsak dvojček potomec drugega očeta.

General Guillaumat — odpeljan?

General Guillaumat, prejšnji poveljnik zavezniških čet v Porenju, je doživel na nekem inšpekcijskem potovanju po Maroku avtomobilsko nezgodo na poti od Marakeša do Agadira. Od tega časa pogrešajo generala in njegove spremljevalce. Nekateri menijo, da so ga »svjelic« domačini in odpeljali s seboj, ker računajo na visoko odkupnino.

Londonski hotelirji ne marajo zamorca

Sloviti zamorski tenorist Roland Hayes namerava priti začetkom maja v London, kjer hoče prirediti več koncertov. Za svoje bivanje v Londonu si je tudi naročil sobo v lepem londonskem hotelu. Dobil pa je odgovor, da zanj ni nobene sobe več. Ko se je obrnil še na druge hotele, je dobil povsod enak odgovor, tako da si je moral najeti zasebno stanovanje. Londonski hotelirji zamorce torej ravno tako odklanjajo, kakor v Ameriki. Drugače pa ravna angleški kralj, ki je zamorskega pevec že pred leti povabil k sebi na dvor in ga za njegovo petje obdaril s krasno briljantno kravatno iglo.

Berlin se amerikanizira

V Berlinu bodo v kratkem izročili svojemu namenu velikansko palačo, ki se imenuje »Europa-haus« (palača »Evropa«). Palačo so gradili 6 let. 1. maja pa bo prvi del palače že gotov in odprt. Palača je veljala 11 milijonov zlatih mark (okoli 150 milijonov dinarjev).

Palača ima 10 nadstropij. Večji del bo zasleda industrijska družba za proizvodnjo dušika, potem sindikat za izdelovanje barv in še neke druge družbe, ki bodo razvrstile svojih 700 uslužbencev na prostoru, ki meri 20.000 kv. metrov. Telefonska centrala ima 640 vodov, med temi je 200 lastnih vodov v Franciji, v Luksemburg in na vse strani Nemčije.

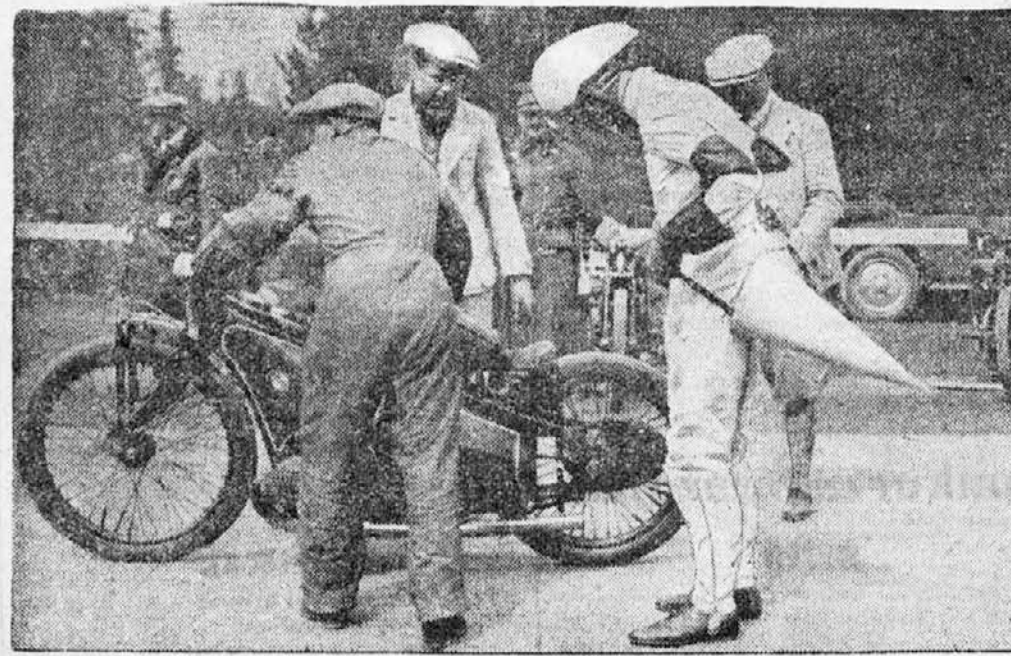
V palači pa bodo otvorili tudi prvi »dnevni hotel« v Nemčiji. Tujcu, ki pride jutraj v Berlin, zvečer pa zopet odpotuje, ne bo treba več najemati za umivanje itd. drage sobe za 24 ur, ampak bo imel vse na razpolago, kar potrebuje, za 2 do 3 marke dnevno. Vsaka od 1000 sob tega »dnevnega hotela« bo imela kopalnico, na razpolago pa bo gostom tudi pralnica, telovadnica, krojaška delavnica, potovalna pisarna, menjalnica in pisalni stroji.

V plači »Evropa« bo skupno prostora za 30 tisoč oseb. Vsako uro pa prepeljejo lahko na dvigalih do 3000 oseb od nadstropja do nadstropja.

Zanimivi Afrikanci v Berlinu

V Berlinu je prišla te dni zanimiva skupina Afrikancev. Ženske imajo silno velike, povešene ustnice. Na sliki vidimo med Afrikanci tudi ravnateljja berlinskega zoološkega zavoda dr. Hecka. Ženske imajo svoje ustnice zagrnjene.

Dirkaška oprema

K dirkaški opremi spada tudi posebno pokrivalo in pa priprava, na kateri se »reže« veter. Na sliki vidimo, kako si dirkač Henne ravno pritrjuje na seboj pripravo za »režanje« vetra.